QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

2005 YIL 15 IYUL, JUMA

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 85. (6.922). Sotuvda erkin narxda

Куннинг муҳим воқеалари

● Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги ялпи мажлисида уй-жой коммунал соҳасига оид қонун ҳужжатлари кўриб чиқилди.

● Андижон шаҳрида "Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди" деб номланган ёшлар фестивали бўлиб ўтди.

● Абдулла Авлоний номидаги раҳбар-ходимлар малакасини ошириш институтида Республика Халқ таълими вазирлиги ҳамда БМТнинг халқаро болалар ташкилоти (ЮНИСЕФ) ҳамкорлигида Инклюзив таълим орқали болада дўстона муносабатни шакллантириш лойиҳаси тақдимотига бағишланган йиғилиш ташкил этилди.

● Давлат Солиқ қўмитаси, Солиқ академияси ва Ўзбекистон телерадиокомпанияси ҳамкорлигида "Солиқ сиёсати: солиқларнинг моҳияти ва аҳамияти" мавзуида очиқ мулоқот ўтказилди.

● Тошкент ислом университетида бакалавр ва магистрларнинг «Мен буюк юрт фарзандиман, унинг тинчлиги ва фаровонлиги учун хизмат қилиш менинг муқаддас бурчимдир» шиори остида битирув кечаси бўлиб ўтди.

● Бухородаги «Мулоқот» вилоят ўқув марказида ўтказилган учрашувда шаҳар хусусий мулкдорлар ширкатининг фаолияти муҳокама қилинди.

● Тошкент Давлат Юридик институтида "Ярашувчилик институтини такомиллаштириш: назария ва амалиёт" мавзуида илмий анжуман уюштирилди.

● Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат акциядорлик жамиятининг Эргашев номидаги тиббий-санитария қисмида оилада тиббий маданиятни ошириш, никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказишга бағишланган семинар ўтказилди.

● Бердақ номидаги қорақалпоқ давлат университети ҳузуридаги 1-академик лицейда «Отам, онам ва мен» - оилавий спорт мусобақасининг Қорақалпоғистон бос-қичи якунланди.

● Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг ҳайъат йиғилиши бўлди.

● «Ўзбектелеком» акционерлик компанияси томонидан уч йил муддатга мўлжаллаб чиқарилган, умумий қиймати икки миллиард сўмлик корпоратив облигациялар тақдимоти бўлиб ўтди.

Мустақиллик иншоотлари

Касби туманида "Майманоқ" маиший хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежи бунёд этилди. 900 ўқувчига мўлжалланган мазкур ўқув-ҳунар маскани қурилишига 2 миллиард 67 миллион сўм сарфланган бўлиб, бу ерда фарзандларимиз илм-ҳунарни пухта эгаллашлари учун барча зарур қулайликлар яратилган.

СУРАТЛАРДА: коллежнинг умумий кўриниши; илм даргоҳи ўқитувчилари.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

"Ҳаёт синовидан ўтиб келаётган бир ҳақиқат бор – агарки барчамизни боқадиган деҳқоннинг омади келса, иши юришса, ҳосил мўл бўлса, эл-улус тўқ, мамлакат қудратли бўлади".

Дарҳақиқат, Юртбошимизнинг республикамиз ғаллакорларига йўллаган табригида таъкидланганидек, бу йил деҳқонларимизнинг омади келди, ишлари юришди, ҳосил деганлари ҳам кутилганидан-да зиёда бўлди. Ғаллакорларимиз давлат омборларига 2 миллион 500 минг тонна дон етказиб бериб, бу борадаги шартнома режасини бажардилар. Гарчи режа уддаланган бўлса-да, далаларда ўрим-йиғим давом этмоқда. Тезкор маълумотларга қараганда, бугунгача республикамиз ғалла майдонларидан йиғиб олинган ялпи ҳосил 4 миллион 800 минг тоннадан ошиб кетди. Бундай улкан ютуққа эришишнинг асослари бор.

Дунёга нон берган Ўзбекистоним

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида олиб борилаётган туб ислоҳотлар, қишлоқдаги янгича иқтисодий-ишлаб чиқариш муносабатларининг қалдирғочлари - фермерлик ҳаракатига кенг йўл очиб берилаётгани, энг муҳими, деҳқонларнинг ерга, ўз меҳнатлари ва ҳаётларига бўлган қарашлари тубдан ўзгариб, моддий манфаатдорлик ошиб бораётгани бу муваффақиятларга асосли замин ятратди.Қўлга киритилган улкан ғалаба ғаллакорларимиз мустақиллигимизнинг 14 йиллик шодиёналарига тортиқ қилган ўзига хос байрам туҳфаси ҳамдир.

Хорижлик меҳмон эътирофи

Бундан уч-тўрт йил муқаддам пойтахт бозорларидан бирига киргандик. Ўшанда ҳам айни ёз палласи, расталар одатдагидек турли хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан лиқ тўлган. Олмаю ўрик, анжиру шафтоли, қовуну тарвуз дейсизми, хуллас, истаган нарсангиз топилади. Ногаҳон, диққатимизни нон сотилаётган раста ёнидаги хорижлик бир сайёҳ тортди. Меҳмон сотувчи йигитлардан иккита бўрсилдоқ нон харид қилиб олди. У нонларни қўлига олар экан, жилмайганча миннатдорчилик билдириб, раста ёнидан узоқлашди.

Негадир бизда ана шу хорижлик сайёҳ билан танишиш истаги туғилди. Шу боис унга етиб бориб, танишмоқчи, суғбатлашмоқчи эканлигимизни тушунтирдик. Ўзини Такеша Рейко деб, таништирган бу киши асли япониялик экан. Айтишича, юртимизга меҳмон бўлиб келганига бир ҳафтадан ошибди. Бу вақт ичида у Самарқанд, Бухоро шаҳарларидаги асори атиқаларни зиёрат қилиб, энди пойтахтимизнинг гўзал гўшаларини, бозорларини айланиб, ўз саёҳатини давом эттираётган экан.

– Таассуротларингиз қандай? – сўрадик сайёҳдан.

– Эҳ-ҳе, қайси бирини айтай? Гапнинг рости, Ўзбекистонни бунақанги чиройли деб ўйламагандим. Адашган эканман. Очиғи, юртингизнинг хавас қиладиган жиҳатлари кўп экан, Одамларингизнинг меҳмондўстлигини айтмайсизми?

– Нон харид қилибсизда?

– Ҳа. Қаранг, бозордаям иссиқ ҳолида сотиларкан. Ҳидини сезяпсизми? Ёқимли-а? Мендан аввалроқ дўстларим Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қилиб, Самарқанд, Бухоро ва Хивани томоша қилиб, бир олам таассуротлар билан қайтишганди. Давралардаги суҳбатларда кўрган-кечирганларидан ҳикоя қилишганида кўпчилик ишонмагани рост. Дўстларим юртингизни мақташганида менда ҳам Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қилиш, бутун дунёга машҳур ўша Самарқанд, Бухоро шаҳарларидаги обидаларни ўз кўзим билан кўриш истаги туғилди. Ўзбек нонлари ҳақида ҳам кўп гапиришганди. Мазасини мақташганди. Мана, ниҳоят Ўзбекистонда меҳмон бўлиш менгаям насиб этди.

(Давоми 3-бетда)

Оқсаройда қабул

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 14 июл куни Оқсаройда Япония ҳукуматининг вакили Кёко Накаямани қабул қилди.

- Сизни нафақат Япония ҳукуматининг расмий вакили, балки Ўзбекистоннинг, ўзбек халқининг яқин дўсти сифатида ҳам қадрлаймиз, - деди давлатимиз раҳбари меҳмонни қутлар экан. -Сизнинг мамлакатимиздаги элчилик фаолиятингиз Ўзбекистон-Япония муносабатлари тарихида чуқур из қолдирган.

Кёко Накаяма хоним Ўзбекистонда Кунчиқар мамлакатнинг элчиси сифатида фаолият юритган даврда икки томонлама ҳамкорлик алоқалари кенг кўламда ривожланди. Тошкентда Япония маданияти маркази очилди, Тошкент билан Осака ўртасида ҳаво кемаси қатнови йўлга қўйилди.

Ижтимоий соҳадаги алоқалар кўлами кенгайди, Ўзбекистондаги қатор таълим ва шифо масканларини замонавий техника ва ускуналар билан жиҳозлаш учун Япония грантлари берилди. Маданият ва санъат намояндаларининг гастрол ва кўргазмаларини уюштириш анъанага айланди.

Савдо-иқтисодий ва сармоявий соҳалардаги ҳамкорлик ҳам кенгайди. Ўзбекистондаги ўндан ортиқ йирик лойиҳаларда Япония сармоясининг иштироки бор.

Рақамларга мурожаат қиладиган бўлсак, Ўзбекистондаги Япония сармоясининг умумий ҳажми салкам 2 миллиард АҚШ долларини ташкил этади. Шунинг қарийб ярми кадрлар тайёрлаш, энергетика, транспорт инфратузилмаси ва телекоммуникация тармоқларини ривожлантиришга оид лойиҳалар учун ажратилган имтиёзли кредитлардир.

Булар Ўзбекистон ва Япония ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришдан бирдай манфаатдор эканидан далолатдир.

Оқсаройдаги учрашувда Ўзбекистон билан Япониянинг халқаро майдондаги ҳамкорлиги ҳам изчил ривожланиб бораётгани алоҳида таъкидланди. Япония Ўзбекистон раҳбарининг Марказий Осиё умумий бозорини барпо этиш, сув-энергетика, транспорт коммуникациялари ва озиқ-овқат бўйича минтақавий консорциумлар тузиш борасидаги ташаббусларини қўллаб-қувватлайди.

К.Накаяма хоним яна бир бор Ўзбекистонга келганидан ғоят мамнун эканлигини таъкидлади ва самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдирди.

Мулоқот чоғида Ўзбекистон-Япония муносабатларини янада мустаҳкамлашга доир масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎзА)

Ўзбекистон — мустақил мамлакат

Жавоби топилмаётган саволлар

Дарҳақиқат, сиёсатга қизиқмасликнинг иложи йўқ экан. Газетага ҳеч қачон мақола ёзмаганман, тўғрисини айтсам, ҳар доим бунинг фойдаси йўқ - менинг, яъни оддий одамнинг фикри кимга ҳам керак, деб ўйлардим.

Лекин бу гал чидаб тура олмадим, ёзишга қарор қилдим, чунки ортиқ жим туриб бўлмайди. Кунификеча Лондонда содир этилган портлашлар, улар қанчалик даҳшатли бўлмасин, балки охир-оқибатда, ўзим яшаётган мамлакатдан, уйим, оиламдан йироқда, дунёнинг бирон-бир бурчагида терроршилик мавжуд, лекин бунинг шахсан менга ҳеч қандай дахли йўқ, деб ҳисоблаган ва ҳисоблайдиган айрим Ғарб сиёсатчиларининг кўзини очиши керак, деб ўйлайман. Энди улар ушбу масалага икки хил стандарт мезони бўйича ёндашиладиган бўлса, бутун дунёда одамларнинг ҳаёти хавф остида қолишини тушуниб етсалар, ажаб эмас.

Очиғини айтсам, аслида ўтган ҳафта, Президентимизнинг Шанхай ҳамкорлик ташкилоти саммитидаги нутқини ўқиганимдан кейин қўлимга қалам олмоқчи эдим. Билмадим - кимга қанақа, лекин бу нутқ менга ёқди. Ҳозирги замонда ҳамма нарсани рўй-рост ва аниқ қилиб ифодалашга ҳар кимнинг ҳам журъати етмайди. Биз, шу минтақада яшаётган одамлар, террор балоси нима эканини бошқаларга нисбатан яхшироқ биламиз. Тошкентда портлашлар рўй берган эди, май ойида эса Андижонда мудҳиш фожиа содир этилди.

Ҳозир замон ўзгарди, бутун дунё террор деган даҳшатли балога дуч келди. Бугун курраи заминда тинч аҳоли вакиллари террорчилар қўлида ҳалок бўлмаган давлат топилмаса керак. Шуни барча англаб етиши керакки, ушбу муаммони биргаликда, бутун дунё давлатлари ҳамкорлигида ҳал қилиш вақти келди.

Шу боис улкан салоҳиятга эга давлатларни бирлаштирган ва ўз олдига террорчиликка қарши курашни мақсад қилиб қўйган Шанхай ҳамкорлик ташкилоти оддий одамлар қалбида XXI аср балосига қарши тура олишимиз ҳақида умид уйғотади. Бироқ бунинг учун бирлашиш лозим. Энг асосийси, бунга айрим мамлакатлар юритаётган «икки хил стандарт» сиёсати тўсқинлик қилиши мумкин. Ўша давлатлар шаклу шамоили бир хил жиноятларни баъзан, ўз манфаатидан келиб чиққан ҳолда террорчилик, баъзан эса, «тинч» намойиш, деб атамоқда. Шак-шубҳасиз, Лондонда содир этилган даҳшатли террорчилик хуружларини ҳам барча сиёсатчилар, ҳурфикрли инсонлар қоралайди. Бироқ шуни унутмаслик керакки, бу террор деб аталган битта занжирнинг ҳалқаларидир. Лондондан анча олисдаги Андижонда ҳам айнан мана шундай террорчилар ҳаракат қилган эди. Лекин Англиянинг баъзи бир узоқни кўра билмайдиган сиёсатчилари бундай ёвуз кучларга бепарволик билан қараб, террорчиликнинг бутун дунёга ёйилишига кенг йўл очиб бермоқда.

Мен кекса одамман. Бир пайтлар Нью-Йоркда қора танлилар яшайдиган туманда исён кўтарилгани ва маҳаллий ҳокимият уни бостириш учун ҳеч иккиланмасдан геттога бомба ёғдиргани ҳам эсимда. Ўшанда бегуноҳ фуқаролар, болалар, хотин-қизлар ҳалок бўлган эди. Лекин ўшанда бу хатти-ҳаракатлар жаҳон ҳамжамияти томонидан қораланмади. Бундан демак, суверен давлат ўзининг «ички душманлари»га қарши қандай жазо қўллашини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқига эга экан. У ҳолда, Америкага ўзи каби суверен давлатларнинг ички муаммоларига аралашиш ҳуқуқини ким берди?

Мен саммитда қабул қилинган хорижий ҳарбийларни ШҲТ мамлакатлари ҳудудидаги аэродромларда сақлаб туришнинг якуний муддатларини аниқлаштириш тўғрисидаги баёнот бўйича ҳам фикр билдирмоқчиман. Менимча, бунда Қарши яқинидаги бизнинг «Хонобод» аэродромимиз ҳам назарда тутилмоқда. Мен ҳам бошқалар каби юртимизда бундай базанинг пайдо бўлишини ўз вақтида қўллаб-қувватлаганман. Ҳеч кимга сир эмаски, 2001 йилда Афғонистон томондан турли тоифадаги террорчилар ҳудудимизга суқилиб кирарди ва уларнинг «ўқув марказлари» ҳам айнан ўша мамлакатда жойлашган эди. Толиблар Ўзбекистонга қуролли бочқинчиликни амалга оширишни очиқдан-очиқ айтишарди. Таҳликали эди у кунлар. Шундан сўнг мамлакатимиз Америка ҳарбий-ҳаво кучларига Афғонистон шимолида қидирув-қутқарув ишларини амалга ошириш, инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш учун «Хонобод» аэродромини берди ва шу тариқа антитеррор операциясига баҳолиқудрат ўз ҳиссасини қўшди.

Айни пайтда эса, америкаликларнинг ўзи ҳам таъкидлаганидек, Афғонистондаги ҳарбий операцияларнинг фаол босқичи ниҳоясига етди, мамлакатда ҳаёт изга тушмоқда, ҳукумат ва президент сайланди. Шу маънода, «Хонобод» аэродромидан фойдаланишга уларда эҳтиёж ҳам қолмади.

Америка ҳарбийлари, оммавий ахборот воситаларидан маълум бўлишича, наркотрафикни камайтиришга ҳам таъсир кўрсатмас экан, негаки, бу уларнинг иши эмас эмиш. Ваҳоланки, наркотиклар террорчилик озиқланадиган молиявий манба ҳисобланади. Афғонистон дунёдаги асосий кўкнори етиштириладиган ҳудуд бўлган ва шундай бўлиб қолмоқда. Аслини олганда, бу борада самолётлардан ҳеч қандай наф йўқ.

Шу тариқа ўз-ўзидан табиий савол туғилади: АҚШ ҳарбий контингенти Хонободдаги авиабазани нима учун банд этиб турибди? Бу ерда Америка ҳарбийлари қандай вазифани бажармоқда? Агар бу АҚШнинг аллақандай геосиёсий манфаатлари билан боғлиқ бўлса, унинг бизга, Ўзбекистонда яшаётган одамларга нима дахли бор?

Дарвоқе, яқинда газетада Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлигининг матбуот учун ахборотини ўқидим. Унда Америка томони аэродромдан фойдаланиш, самолётларнинг парвозини ташкил этиш борасидаги Ўзбекистоннинг сарф-харажатларини қопламаётгани баён этилган. Шундай экан, уларни ўз ҳисобимиздан боқишнинг нима кераги бор? Ёки америкалик ҳарбийлар «палончига салом бердинг - қирқ танга товон бердинг» тамойили бўйича яшамоқдами?

Яна бир оддий инсоний муаммо бор. Аэродромга бевосита яқин жойларда яшайдиган қаршиликлар бу ерда хорижий ҳарбийлар юзага келтираётган бир талай ноқулайликлардан арз қилмоқда. Булар -оғир ҳарбий Америка самолётларининг чидаб бўлмайдиган шовқини, йўлларнинг тўсиб қўйилиши сабабли одамларнинг айланма йўллардан юришига тўғри келаётгани ва бошқа муаммолардир.

Эҳтимол, бу саволларнинг жавоби ҳукуматимизнинг юқори мансабдор кишиларига маълумдир. Шундай бўлса, улар жавоб бера қолсин. Аминманки, бу саволлар нафақат мени, балки кўплаб бошқа юртдошларимизни ҳам ўйлантириб келмоқда.

Назрулло ҲАМРОЕВ

(«Народое слово» газетаси, 2005 йил 12 июл).

Ижодий танлов ғолиблари

Ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ва бошқа жабҳаларнинг долзарб масалаларини газета саҳифаларида ёритиш юзасидан "Қишлоқ ҳаёти" таҳририяти томонидан ўтказиб келинаётган ижодий танлов ғолиблари ой сайин моддий ҳамда маънавий жиҳатдан рағбатлантирилиб борилаяпти.

Июн ойида газетамиз саҳифаларида эълон қилинган Сурхондарё вилояти прокуратураси бўлим прокурори **А.Дамин**овнинг **"Боғларнинг эгаси борми?"**, "Қишлоқ ҳаёти"нинг Қорақалпоғистон Республикасидаги мухбири **Ҳидоят Аҳмед**овнинг **"Бемаъни қўшиқлар нега кўпаяди?"**, журналист **Илҳом Каромов**нинг **"Тарбиянинг таъмал тоши"** сарлавҳали мақолалари кўпчилик томонидан эътироф этилганлиги ҳисобга олиниб, уларнинг муаллифларини моддий жиҳатдан рағбатлантиришга қарор қилинди.

"Қишлоқ ҳаёти"нинг Жиззахдаги мухбири **Толибжон Эргашев**нинг **"Оби ҳаёт ҳимояга муҳтож"**, журналист **Иброҳим Норматов**нинг **"Ҳакамлик зўрми, ҳукмронлик?!"**, газетамизнинг Сурхондарёдаги мухбири **Менгнор Олломуродов**нинг **"Тадбиркор ишончи ортди"** сарлавҳали мақолалари жамоатчилик назарига тушганлиги қайд этилди.

Таҳририят журналистлар, ёзувчилар, шоирлар ва бошқа ижодкорларни ҳар ойда якунлаб борилаётган ушбу танловда фаол қатнашишга чақиради.

ҚИШЛОҚ САВДОСИ

Бугунги кунда "Сирдарёматлуботсавдо" ҳиссадорлик компанияси тизимидаги 120 та чакана савдо, 28 та умумий овқатланиш шоҳобчалари, 9 та нон, 8 та қандолат, 3 та консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхоналари вилоят аҳлига ҳизмат кўрсатиб келаётир.

Бир пайтлар Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 20 январдаги "Матлубот кооперацияси ва тайёрлов савдо корхоналарини, савдо шаҳобчаларини ҳусусийлаштириш тўғрисида"ги қарорига мувофиқ "Сирдарёматлуботсавдо" ҳиссадорлик компанияси тизими бўйича 227 та чакана савдо шохобчалари хусусийлаштирилган эди. Хўш, уларнинг тақдири нима бўлди?

–Хусусийлаштирилган савдо шоҳобчаларининг 73 таси бузилган, 73 таси ўз фаолиятини ўзгартирган ва 42 таси фаолиятини тўхтатган, – дейди "Сирдарёматлуботсавдо" бошқаруви раиси ўринбосари Намоз Ҳазратқулов. – Алалоқибат қишлоқда савдони ташкил қилиш, чўлда яшовчиларга шароитларни яратиб бериш муҳим вазифа бўлиб қолди.

Рақобат ҳалол бўлсин

Тадбиркорга осон. У хоҳлаган ерида савдо қилаверади. Маҳсулотни нақд пулга олиб келади, пулни банкка топширмайди. Бугун бу ерда, эртага бошқа жойда савдоси қизийди. Нархлари ҳам арзон. Чунки нақд пулга олади-да (Пул ўтказиш йўли билан товар сотиб олиш бир мунча қимматга тушади). Лекин маҳсулотнинг сифатига, савдо маданиятига ҳеч ким жавоб бермайди.

(Давоми 2-бетда)

Ошга таъбингиз қалай?

МАВЗУ

Хонадонимизга меҳмон келса, албатта, ош устида ҳамсуҳбат бўламиз. Тўйу маракаларимиз-ку паловхонтўрасиз ўтмайди. Қизиқ жиҳати шундаки, кўпгина миллий таомларимиз айнан гуручдан тайёрланади. Нафақат бизда, балки бошқа кўпгина давлатларда у миллий маҳсулот сифатида эъзозланар экан.

Маълумотларга қараганда, гуруч ер шари аҳолисининг қарийб 2,6 миллиарди учун асосий озиқ-овқат маҳсулоти ҳисобланади. Шунча аҳолининг йиллик эҳтиёжини қондириш мақсадида дунё бўйича ҳар йили 155 миллион гектарга яқин майдонда шоли етиштирилади. Ҳисоб-китобларга кўра, олинадиган ўртача ҳосил 600 миллион тонна атрофида бўлиб, буни дунё аҳолиси бошига тақсимласак, ўртача юз килограммданга тўғри келаркан.

Яна бир маълумот. Шоли етиштириш бўйича жаҳонда биринчи ўринни Хитой банд этган бўлса, кейинги ўринларда Ҳиндистон, Индонезия турибди. Шоли экиладиган майдон ҳажмининг катталиги жиҳатидан эса Ҳиндистон энг юқори пағонани забт этган.

Шубҳасиз, шоли етиштиришга ихтисослашган давлатларнинг бугунги ютуқларида соҳада изланиш олиб бораётган олимларнинг хизмати беқиёс. Негаки, улар томонидан кейинги йилларда маҳаллий ер-иқлим шароитига мос, касалликка чидамли, юқори ҳосилли шоли навлари яратилмоқдаки, бу соҳанинг ривожига ўз ҳиссасини қўшаётир.

(Давоми 3-бетда)

ХАЛҚ БАНКИ
сизнинг оилангиз банки
BANK

СОҒИНЧ

Дунёнинг ҳикмати ҳам, сири ҳам кўп экан. Гоҳ кўнглинг ҳайратга тўлади, гоҳ юрагингда изтироб.

Уни Чорша бахши дердилар. Асли оти Чоршанби бахши Раҳматулла ўғли. Бахшини кўрган-билган кишилар тили билан айтганда, "қиёмат одам" эди... термаю достонда қайнар булоқ. Дўмбирани қўлига олгандан кейин дарёдай тошар эди, завқи ҳаддидан ошар эди, ёниб турган сўзларни дўмбиранинг торларига қўшиб эшар эди. У Ангор деган туманда яшаб ўтди.

Достонларда қолди овозим

Чорша ёш бола эди, қўй боқиб қўшиқ айтса, тиллари наво эди, чўпон таёғини "чертса", ҳар товуш нола эди.

Дунёда бахши кўп. Давраларнинг нақши кўп. Дўмбира кўтариб юрган яхши кўп. Ўтганлари қанча, кетганлари қанча, муродига етганлари қанча.

Чорша бахши бўстон эди. Қувваи ҳофизасида қанча достон эди. Юздан зиёд достонни ёд билган, минглаб термани... Битта инсон фикри дунёсига шунча ҳикмату сўз қандай жо бўлган экан?! Лол қоласиз. Хаёлингиздан ўтади, устозлари унда қанча достонни билган?! Қолаверса, кўпчилиги, биз ҳар куни дуч келадиган достонлар эмас. Ҳар бири ноёб. Ҳар бири бебаҳо.

Норқувват Тўраев Чоршамби бахшининг элдоши, зиёли инсон. Бахшидан достонлар ёзиб олди. Биттаси "Ёдгор" достони. Эшитганмисиз? Бирон жойда бирон бахшининг айтганига гувоҳмисиз? Ё китобини ўқиганмисиз?

(Давоми 4-бетда)

УзРТСБ Биржевые котировки сум/кг								
БЕНЗИН (76) 396,7 ▼ - 2,8	БЕНЗИН (91) 464,5 ▼ - 0,1	ДИЗ.ТОПЛИВО 280,8 ▼ - 3,1	МАЗУТ116,1 ▲ +41,2	СЖ.ГАЗ 308,1 ▼ - 17,6	МАСЛО ХЛОПК. 817,8 ▲ + 3,7	САХАР 588,0 ▼ - 1,0	МУКА выс.сорт 280,1 ▲ + 0,1	

Холбой телпак

Холбой қўшни қишлоқдаги дўстиникига борганди. Гурунг билан тун ярмидан оққанини ҳам сезмай қолишибди. Дўсти унга:

– Бир кеча минг кеча эмас, ётақол, – деди.

– Йўқ, болаларим ёш, бормасам бўлмайди, – эътироз билдирди Холбой.

– Ёлғиз ўзинг қандай кетасан, қабристон ёнидан ўтишингни ўйла.

– Бир амалларман, – деди Холбой, лекин шу топда бадани титрай бошлади.

Холбой йўлга тушди. Ҳали ой чиқмаган. Борлиқ туннинг қопқора пардаси билан ўралган. Сукунатни чигирткаларнинг чириллаши-ю, аҳён-аҳёнда итларнинг ҳуриши бузиб турарди. Холбой қабристонга яқинлашганда кимдир уни таъқиб қилаётганини сезиб қолди. Лекин орқасига қарашга ботина олмасди. Шип-шип этган қадам товуши эшитилди. Холбой қадамини тезлатса, товуш ҳам тезлашади. Ваҳима исканжасида қолди. Юзини совуқ тер босди. Жон ҳолатда қочишга тушди. Шарпа ҳам сира ундан қолишмасди. Энг ёмони, у қанча тез юрмасин, ҳеч уйига етай демасди. Шунда у дўстиникида тунаб қолмагани учун ичида афсус чекди.

Ниҳоят, қишлоғига яқинлашди. Чироғи ёниб турган биринчи симёғочга етганида ўзини анча босиб олди. Юришдан тўхтаб, шаҳд билан орқасига қаради. Ҳеч ким йўқ. Йўлида давом этганди, "шап-шап" деган товуш яна эшитила бошлади. Шунда у телпагининг ипи боғланмай қолганини, товуш бошидаги телпакдан келаётганини сезиб қолди. Алам билан пешонасига бир урди.

Бу гапни ҳеч ким билмасди. Холбойнинг ўзи чойхонада ҳамқишлоқларига ҳикоя қилиб берди. Шу-шу унинг лақаби "телпак" бўлиб қолди.

Фахриддин БОЗОРОВ

"Ғалати иш"

— Яқинда бир оғайнимиз газетанинг чоп этилиши учун масъул навбатчиликка тайинланибди, — дея сўз бошлади Шавкат. — Цехда кутиб ўтирса, бошқа таҳририятда ишлайдиган таниши келиб қолибди.

У ҳам ўша куни ўз рўзномасининг навбатчиси экан. Икковлон ўтириб у ёқ-бу ёқдан ҳангомалашишибди. Ниҳоят, оғайнимизнинг газетаси босмадан чиқиб, цех ишчиларидан бири навбатчи қўл қўйиб топшириши лозим бўлган "сигналний"ларни кўтариб келибди:

— Мана, ука, — дебди у тахламни оғайнимизга узатаркан. — Яхшилаб кўринглар... Бир гап бўлса, айтарсизлар...

Дўстимиз ўн дақиқа давомида газеталарни синчиклаб кўздан кечирибди. Ва ниҳоят, "қўл қўйсам бўлаверади", дебди.

Иттифоқо, ўша куни уларнинг газетасида "Ғалати иш" сарлавҳали мақола чоп этилган экан. Шеригининг шу мақолага кўзи тушибди.

— Тавба, — дебди у ажабланиб. — "Ғалати иш"... Шунақа сарлавҳаям бўларканми? "Ғалати иш"... Жудаям ғалати-ку...

— Яхши мақола, — дебди оғайнимиз ҳафсала билан "сигналний"ларга имзо чекаркан. — "Ғалати иш"... Бир ўқиб чиққин, жуда зўр ёзилган...

Хуллас, унинг иши охирлаб, шериклари билан хайрлашибди. Орадан икки дақиқа ўтар-ўтмас, босмахона навбатчиси ичкаридан ҳаллослаб югуриб чиқибди.

— Фалон газетанинг навбатчиси қани? — деб қичқирибди у ўтирганларга. — Қани деяпман?!.

— Кетди...Нима эди? Хато бор эканми?

Навбатчи уларга қўл силтаб, ташқарига югурибди. Бироздан сўнг у дўстимизни етаклаб келибди.

Маълум бўлишича, дўстимиз чарчоқданми ёки ҳаддан ташқари суҳбатга берилиб кетганми, ишқилиб, "чоп этишга рухсат", деб имзо чекиш ўрнига "ғалати иш", дея қўл қўйган, босмахона навбатчиси эса бунинг нимаси ғалати эканлигини тушунолмай хуноб бўлаётган экан...

Ҳасан ТОШХЎЖАЕВ

Бўзқишлоқлик Байрамқул

Бўзқишлоқликларнинг етти яшардан етмиш яшаригача Байрамқулни яхши танишади. У ҳамқишлоқларига ҳашамдор турар жой биноси, "иномарка" машиналари билан эмас, кўпроқ одамларга панд беришию, хасислиги билан танилган.

Қишлоққа бориб, ёр-дўстлар билан бир пиёла чой устида чақчақлашган одам, албатта, Байрамқулнинг аллақачон дув-дув гапга айланган ҳангомасифат ишларидан воқиф бўлади.

... Ўтган қиш кунларининг бирида Байрамқул эрта билан ташқарига чиқиб, қараса, шифернинг усти қалин қор билан қопланган. У ёғочларга оғирлик тушмасин, деган ўй билан супургини олиб, юқорига чиқади ва қорларни пастга итара бошлайди. Туш яқинлашиб қолгани сабабли ошга қанча масаллиқ солиниши кераклигини сўрамоқчи бўлган қизи қараса, дадаси уйда кўринмайди. Тартибга кўра эса, ҳеч қачон қозонга Байрамқулнинг кўрсатмасисиз ўт ёқилмайди, бирор нарса пиширишга киришилмайди. Уй теварагини айланган қизи дадасини томда юрганидан хабар топади ва шу томонга қичқиради:

–Дада, ойим палов қилмоқчилар, шунга қанча гуруч солайлик. Гўштлик бўлсинми?

Бирдан орқасига ўгирилиб, пастга қулай бошлаган Байрамқул:

–Овқатни ўзларингизга етгудай қилиб тайёрлайверинглар. Мен энди шифохонада овқатланарман,- дермиш жон ҳолатда.

Холмурод ҚУРБОНОВ

Рақобат ҳалол бўлсин

(Боши 1-бетда)

Вилоятнинг Оқ олтин туман "Матлубботсавдо" корхонасида мавжуд 18 та чакана савдо шохобчасининг 10 таси хусусийлаштирилди ва ҳозирги вақтда 7 таси фаолиятини ўзгартирган, 1 таси бузилган, 2 таси эса хизмат кўрсатишни буткул тўхтатди.

Айни пайтда мана бу манзарага эътибор қилинг. Оқ олтин туманидаги "Фарғона" қишлоқ фуқаролар йиғинида 9 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Вилоят солиқ бошқармаси ходимлари билан биргаликда ана шу қишлоқда бўлганимизда 60 дан зиёд хусусий тадбиркорлар ноқонуний савдо-сотиқ билан шуғулланаётганининг гувоҳи бўлдик. Бирортасида касса аппарати ишламайди, товарларнинг лицензияси йўқ, санитария талабига жавоб бермайди. Кўпчилиги уйларидан дўкон очиб, деразаларидан савдо қилишмоқда. Умрзоқ исмли тадбиркор билан суҳбатлашганимизда "Бу ерда ҳеч кимда касса аппарати йўқ", дея ҳақиқатни тан олиб қўя қолди. Афсусланарлиси шундаки, ушбу катта ҳудудда "Матлубботсавдо"нинг биттаям дўкони йўқ экан. Бу эса рақобат майдонида "Матлубботсавдо"нинг мижозларни сохта "тадбиркор"ларга бериб қўйганидан очиқ-ойдин далолатдир.

–Фарғона ширкатлар уюшмасида хўжалик балансида бўлган йирик Универмаг дўкони туман "Матлубботсавдо" корхонасига қарашли бўлиб, аҳолига хизмат кўрсатиши керак эди, - дейди Н.Ҳазратқулов. –Ушбу дўкон хўжалик томонидан хусусийлаштирилиб, сотиб юборилди. Шу билан дўкон эшиги тақа-тақ ёпилди.

Хўш, бу ҳолда бошқа дўкон очиш имконияти йўқмиди?

Бу саволга ҳеч кимдан жўяли жавоб ололмадик.

–Маҳалламизда 2756 нафар аҳоли яшайди, -дейди "Обод" маҳалласи масъул котиби Гулсара Дадабоева. –Бу аҳолига савдода 17 та тадбиркор, 2 та қассобхона, 4 та газ сув сотувчи, 4 та чойхона хизмат кўрсатади, нархлари ҳам ҳар хил. Дўкондорларнинг кўпчилиги уйларидан дўкон очиб олишган. Шу боисми, дўконини хоҳласа очишади, хоҳласа ёпишади.

Г.Дадабоеванинг айтишича, битта маҳалланинг ўзида 17 нафар тадбиркор савдо билан машғул лекин, солиқ инспекциясида 12 нафар тадбиркор ҳисобда туради, холос.

–Яна бир муаммо... Тизимдаги савдо шохобчаларида спиртли ичимликлар, тамаки маҳсулотларининг сотилиши йўлга қўйилган, –дейди Н.Ҳазратқулов. –Айнан шу маҳсулотлар кўпроқ сотилиб, нақд пул тушумларини кўпайтиришда муҳим рол ўйнаяпти. Спиртли ичимлик, тамаки маҳсулотларини сотиш учун "Матлубботсавдо" ҳиссадорлик жамиятининг туманлардаги ҳар бир дўкони жойлардаги ҳокимликлардан алоҳида рухсатнома (лицензия) олиши керак. Ушбу лицензия тўловларини камайтириш ва лицензияни ҳар бир дўконга эмас, балки савдо ташкилотининг ўзига бериш қулай ҳамда ўзининг иқтисодий самарасини тезда кўрсатар эди. Ваҳоланки, савдо соҳаси бўйича ташкилот Низоми ишлаб чиқилиб, тасдиқланиб, тегишли органларда рўйхатдан ўтказилганлигига қарамай, яна туман ҳокимликларидан маълум тўлов эвазига ҳар бир дўконга савдо қилиш учун алоҳида рухсатнома берилиши тушунарсиз ҳолдир. Шу ва шу каби ҳар хил тўсиқларни қишлоқ савдоси тизимидан олиб ташлаш зарур, деб ҳисоблаймиз. Чунки "Матлубботсавдо" компаниясининг туманлардаги 12 тадан ортиқ савдо дўконларининг ҳар бирига тегишли рухсатнома олишнинг ўзига 10-12 миллион сўм атрофида айланма маблағлар сарфланаяпти. Алам қиладигани, савдодан тушадиган даромад эса бу турдаги лицензия учун белгиланган тўловнинг 10 фоизини ҳам ташкил этмайди.

Каттами-кичикми, узоқми-яқинми, ҳар бир қишлоқда, овулда, қўрғонда савдо тизимини ривожлантириш зарур. Шу боис бу тизим учун амалда бўлган бюджет ва бюджетдан ташқари тўловларни имконият даражасида пасайтириш ва бу фаолият билан шуғулланаётган хусусий тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини яна бир карра мувофиқлаштириш лозим деб ўйлаймиз. Шундагина соғлом рақобат пайдо бўлади.

Шомурод ХОЛМУРОДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Еттовлон бир ён...

Жаҳонда маслаҳат кенгаши тарзида ишлайдиган халқаро тизим – "Катта саккизлик" бор. Иқтисодий жиҳатдан тараққий этган давлатлар – давлат раҳбарлари АҚШ, Буюк Британия, Германия, Италия, Франция, Канада, Япония ва Россия давлат раҳбарлари ҳар йили ёзда бир марта учрашиб, жаҳон кун тартибида турган долзарб масалаларни муҳокама этадилар.

Ўтган йилги учрашув худди шу пайтда Атлантика океани қирғоғидаги АҚШнинг Си-Айленд оролчасида бўлиб ўтган эди. Унда иқтисодни эркинлаштириш, жаҳонда хавфсизликни таъминлаш, Ироқда тинчлик ўрнатиш ва ер юзида қашшоқликка қарши кураш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинганди.

"Катта саккизлик"ка кирадиган давлатлар раҳбарларининг бу йилги учрашуви Шотландиянинг Эдинбург шаҳри яқинидаги "Глениглс" отелида ўтказилди. Учрашув ўтган ҳафтанинг эътиборли воқеаларидан бири бўлди. Унда "Катта саккизлик"ка аъзо давлатлар раҳбарларидан ташқари бешта йирик ривожланаётган мамлакатлар – Хитой, Ҳиндистон, Мексика, Бразилия ва Жанубий Африка Республикаси раҳбарлари, шунингдек, БМТ Бош котиби, МАГАТЭ, Жаҳон банки, Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон савдо ташкилоти етакчилари ҳам иштирок этишди. Бунда, айниқса, Хитой билан Ҳиндистоннинг иштирокига катта аҳамият берилди. Улар ҳатто 2006 йилда Россияда ўтказиладиган учрашувга ҳам таклиф этиладиган бўлди.

Эдинбург учрашувида турли мавзудаги мулоқотлардан ташқари иккита муҳим масала кун тартибига қўйилди. Биринчиси АҚШнинг Киото баённомасига қўшилишига доир масала бўлса, иккинчиси Африка қитъасидаги қашшоқ мамлакатларга ёрдам бериш билан боғлиқ масаладир. Иккинчи масалани ҳал қилишда жиддий муаммолар туғилмади. Асосан Жаҳон банки, Африка тараққиёт банки ва Халқаро валюта жамғармаси орқали 18 та қашшоқ мамлакатнинг қарзидан воз кечиш тўғрисида музокара олиб борилди. Бу деярли 40 миллиард АҚШ долларига тенг. Шунингдек, "Катта саккизлик" аъзолари 2010 йилгача Африканинг қашшоқ мамлакатларига ўзларидаги ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг 0,5 фоизи миқдорида ёрдам кўрсатиш тўғрисида келишиб олдилар. 2010-2015 йиллар ўртасида эса бу кўрсаткич 0,7 фоизга етказилади. Бундан Африкадаги айрим давлатлар вакиллари мамнуният изҳор этишган бўлсалар, баъзи мамлакатлар етакчилари ориятга берилиб, ноқулай аҳволга тушдилар. Ёрдам олмаслик керак, деганлар ҳам бўлди.

Учрашув кун тартибидаги биринчи масала ўз ечимини топмади. Бунга АҚШнинг масалага бир томонлама ёндашуви сабаб бўлди. Маълумки, Киото баённомасига 1997 йилда асос солинган эди. Бу баённоманинг моҳияти шундаки, ер юзидаги тараққий этган давлатлар атмосферага ҳар хил зарарли ва заҳарли

ШАРҲ

чиқитлар – дуд, тутун, иссиқхона газлари чиқаришнинг маълум меъёрларига риоя этиш юзасидан мажбурият оладилар. Бу мажбурият ўша давлатнинг олдин шартномага имзо чекиши, сўнгра мазкур ҳужжатнинг парламентда ратификация қилиниши билан қонунлаштирилади. Шундан кейингина ўша давлатга қанча миқдордаги чиқитни атмосферага чиқариб ташлаши мумкинлиги ҳақида квота – рухсат берилади. Демак, бу – жаҳон экологияси билан боғлиқ ўта долзарб масала.

Атроф муҳитнинг ифлосланиш даражаси ана шу масаланинг ҳал этилиши билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам БМТ 2002 йилда Йоханнесбургда Жаҳон саммитини ўтказди. Унда тараққий этган давлатлар зиммасига катта масъулият ва мажбурият юкланди. Албатта, тараққий этган давлатлар деганда, аввало, "Катта саккизлик"ка кирган мамлакатлар тушунилади.

Ҳозир атмосферага чиқариб ташланаётган чиқитлар эвазига атроф-муҳит ифлосланишининг қарийб 36 фоизи АҚШ, 17 фоизи Россия улушига тўғри келади. Бошқа тараққий этган давлатлар ҳам маълум даражада атроф муҳитни ифлослантиришга "ҳисса" қўшмоқдалар. Ҳозиргача "Катта саккизлик"ка кирган саккизта мамлакатнинг еттитаси жаҳон олдидаги масъулият ва мажбуриятдан келиб чиқиб, Киото баённомасини имзолади. Россия ҳатто, бу ҳужжатни парламентда ратификация қилиб, бошқаларга ибрат кўрсатди.

Баённомани имзолаган бошқа тараққий этган давлатлар ҳам атмосферага чиқит газлар чиқаришда ўзларига берилган квота доирасида ҳаракат қилиш чораларини кўришмоқда.

Шу пайтгача Киото баённомасига иқтисодий жиҳатдан тараққий этган фақат битта давлат – АҚШ имзо чекмади. Уни 2002 йилдаги Жаҳон саммитида ҳам, ундан кейин ҳам кўндириша олмади. Ниҳоят, "Катта саккизлик"ка аъзо давлатлар раҳбарларининг Шотландиядаги учрашувида бу масала биринчи қилиб қўйилди. Мақсад – қандай қилиб бўлмасин Киото баённомасини имзолашга АҚШ президентини кўндириш эди.

Учрашув қатнашчилари АҚШ Киото баённомасини имзолаши жуда ҳам зарур, деган қарорга келишди ва шу мавзуда мунозара қилишди. Айниқса, Франция президенти бу борада жиддий фикр билдирди. "Ҳозиргача Киото баённомасини "Катта саккизлик"даги саккиз мамлакатдан еттитаси ратификация қилди, - деди Жак Ширак. - Бироқ зарарли чиқитлар ҳажмини қисқартириш борасидаги ишларни давом эттириш зарур. Биз АҚШнинг қарорини кутяпмиз ва бу масалада келишувга эришамиз, деб умид қиламиз. Акс ҳолда иқлим ҳақида ҳеч қандай резолюция қабул қилинмайди".

Жак Ширакнинг даъвати жавобсиз қолди. Буюк Британия АҚШнинг энг яқин иттифоқчиси бўлишига қарамасдан баённомани имзолаган. Чунки, ер юзида табиатнинг тозалиги ва мусаффолигини таъминлаш инсониятга хизмат қиладиган улуғ ишдир. Буюк Британия ҳам бу ишдан ҳеч бир давлат четда қолишини истамайди. Бир ёқадан бош чиқариб курашиш эса яна ҳам яхши. Шунинг учун ҳам Тони Блэр Жорж Бушни кўндиришга ҳаракат қилиб кўрди. "Агар бир масалада Америка иштирокида умумий ёндашув чиқишига эришилмаса, Киото баённомасини иқтисоди тез ривожланаётган мамлакатлар ҳам қўллаб-қувватламасликлари мумкин, - деди Тони Блэр ва қўшимча қилди: - Агар бу давлатлар ўртасида шартнома бўлмаса, унда ушбу муаммони ҳал этиб бўлмайди". Гап Киото баённомаси амал қиладиган 2012 йилгача бўлган муддат ва ундан кейинги давр ҳақида, бунда АҚШнинг иштироки ҳақида бораяпти.

Бироқ Жорж Буш Киото баённомаси билан боғлиқ ҳар қандай таклифни рад этди. Бунинг учун давлатнинг иқтисодий манфаатларига зарар етказмасликни далил-исбот қилиб кўрсатди. Демак, ер юзининг экологик ҳолатига зарар етса майли экан-да! Шунингдек, "Катта саккизлик"ка кирган еттита давлатнинг иқтисодига зарар етса ҳам ҳеч қиси йўқ. Хуллас, бу масалада еттовлон бир ён, АҚШнинг ўзи бир ён бўлди. Афтидан, еттовлонда ҳам "гапни гапир уққанга" деган таассурот қолди.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи.

ХАБАР

«Аёл ҳуқуқи – инсон ҳуқуқи»

Элимизда хотин-қизларга бўлган эътибор кучаймоқда. Яъни, аёлларимизнинг оилада ва жамиятда тутган ўрни, ўз ҳуқуқларини теран билиб, турмушда қўллай олишига алоҳида эътибор қаратилган. Бу борада кўпгина қарорлар ишлаб чиқилиб ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Нукус шаҳри хотин-қизлар қўмитаси томонидан хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш мақсадида «Аёл ҳуқуқи — инсон ҳуқуқи» номидаги бир ойлик семинар ўтказилмоқда. Ана шундай семинарларнинг бири Нукус шаҳридаги марказий дам олиш боғида бўлиб ўтди. Семинарнинг ўзгачалиги шундаки, унда табиат қўйнида эркин фикрлашга кенг қулайлик яратилди. Семинарга қатнашган хотин-қизлар, маҳалла фуқаролар йиғинларининг маслаҳатчилари ҳамда бир қатор мутасадди ташкилотлар вакиллари иштирок этди.

Семинарда Нукус шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси Зулфия Дошекенова, Қорақалпоғистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитасининг етакчи мутахассиси Ж.Пирназароваларнинг маърузалари тингланди. Қилинган маърузалар бўйича Нукус шаҳар ФХДЁ бўлимининг бошлиғи Г.Давлетмуратова, «Маржон» хусусий корхонасининг бошлиғи М.Қарлибоева ва бошқалар сўз чиқиб ўз фикр мулоҳазалари билан ўртоқлашишди.

Семинар сўнгида хотин-қизларни қизиқтирган саволларга жавоблар берилди. Намойиш этилган концерт дастури эса семинар қатнашчиларига кўтаринки руҳ бағишлади.

Сатбай ЎТАЎЛИЕВ,
«Туркистон-пресс»

ИСТЕЪМОЛЧИ:

Манфаат ва мажбурият

Барчамиз истеъмолчимиз. Айтайлик, эҳтиёж учун харид қилинган нарса истеъмолга яроқсиз бўлиб чиқди. Шунда нима қилиш мумкин? Умуман, бундай ҳолларда қандай чора қўллаш мақсадга мувофиқ?

Бу борада ҳукуматимизнинг "Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги қонуни ҳам мавжуд. У биз истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини айнан шу жиҳатдан кафолатлайди, ҳимоя қилади. Аммо, таъкидлаш жоиз, ўзининг қонун доирасидаги ҳаққини талаб қила оладиганлар билан бир қаторда бундай вазиятни эътиборсиз қолдирадиганлар ҳам йўқ эмас.

Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобат ва тадбиркорликни қўллаб қувватлаш давлат қўмитаси, Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилишни таъминлаш ва реклама бозорини тартибга солиш бошқармаси бошлиғи Давронбек Миртожиев бу хусусда шундай дейди:

– Бизга бўлаётган мурожаатлардан келиб чиқиб хулоса ясаш мумкинки, фуқароларимизнинг истеъмолчи сифатидаги тушунчалари шаклланиб бормоқда. Бунинг натижасида мавжуд муаммолар кўпинча истеъмолчилар фойдасига ҳал этилмоқда. Масалан, яқинда пойтахтимизнинг Юнусобод туманида яшовчи фуқаро З.Ҳакимовадан

ҚАРОР ВА ИЖРО

ариза тушди. Истеъмолчи ўзининг мурожаатида "Махлас" хусусий фирмасига қарашли дўкондан сотиб олинган насоснинг сифатсиз эканлигини маълум қилган эди. Ариза белгиланган тартибда кўриб чиқилганидан сўнг фирма харидорга маҳсулотнинг пулини тўлайдиган бўлди. Ёки андижонлик бир фуқаронинг ҳам худди шундай алданиб "Daewoo" видеомагнитофонини харид қилганлигини олайлик. Бунда ҳам фуқарога ўз ҳақ-ҳуқуқини талаб қилганлиги ва тегишлича йўл тутганлиги ёрдам бериб, 110 минг сўм пули ёнида қолди.

Қўмитамиз ва унинг ҳудудий бошқармаларига бундай мурожаатлар кўплаб тушиб туради. Уларнинг аксарияти коммунал, маиший, тиббий ва савдо хизматларига дахлдор. Ўтган йили мана шундай арзлардан бир нечтаси тегишли идораларга жўнатилиб, келтирилган зарар истеъмолчилар фойдасига ундириб берилди. Лекин фуқароларимиз орасида истеъмолчи ҳуқуқини билмайдиган ёки хафсала қилмайдиганлар ҳам топилади. Бу эса биздан ишимизга янада масъулият билан ёндошишимизни, тарғибот-ташвиқотни янада кучайтиришимизни талаб этади.

Вазирлар Маҳкамасининг "Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилишда жамоатчилик иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори эса худди шу йўналишга қаратилган. Ушбу қарорнинг ижросини таъминлаш мақсадида бугун маҳалла, ширкат хўжаликлари, корхона ва ташкилотлар, ўқув муассасаларида 10442 та таянч гуруҳлари, 210 та шаҳар ва туман жамиятлари истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун хизмат қилмоқда. Қолаверса, олий, ўрта-махсус ҳамда ўрта таълим муассасалари ўқув дастурларига "Истеъмолчи ҳуқуқлари" номли махсус дарслар ўтилаётганлигини ҳам бу борадаги ижобий ишлар сирасига киритиш мумкин. Албатта, булардан мақсад фуқаролар – истеъмолчилар манфаатига эътибор қаратишдир. Буни тегишлича англаб етиш ва лозим бўлганда ҳуқуқини талаб этиш инсоннинг ўзига боғлиқ. Зеро, истеъмоллик ҳуқуқи инсон ҳуқуқларининг муҳим ва аҳамиятли жиҳатларидан бири саналади. Шу маънода уни ҳар биримиз мажбурият, деб билсак, нафақат ўзимиз учун, балки жамият тараққиёти ва иқтисодиёти ривожига ҳам муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

Суҳбатдош: Дилшод УЛУҒМУРОДОВ

Қонун барчага баробар

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 15 январдаги "Спиртли ва алкоголли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва сотиш устидан давлат назоратини кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори талаблари бу борада ғайриқонуний ҳаракатларнинг олдини олишга ва уларга қарши чоралар кўришга қаратилган.

Шу йилнинг 27 март куни Нукус шаҳрида яшовчи З.Айимбетовага тегишли яширин цехда қалбаки акциз маркалари билан елимланган 48 та "Қоратов"ароғи З.Айимбетова ва унинг турмуш ўртоғи А.Пирназаровлар томонидан сотишга тайёрлаб қўйилганлиги Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси ходимлари томонидан аниқланди.

Яширин цех кўздан кечирилган чоғда қалбаки акциз маркали 4 та, акциз маркасиз 93 та қўлбола "Қоратов" ароғи, 75 литр спирт маҳсулоти, 2 дона қўлбола темир ускуна, бир сондаги серия ва рақамли 58 дона акциз марка борлиги маълум бўлди.

АТТАНГ!

Суриштирув натижасида бу спирт маҳсулотлари Қозоғистон Республикасидан яширин йўллар орқали кириб келаётгани ҳамда бундай қонунбузарлардан яна бир нечаси фаолият юритаётгани аён бўлди. Шулардан бири нукуслик Г.Юсуповадир. У ўзининг сифатсиз маҳсулотларини ҳаммаслаги П.Қаллибековнинг автомашинасига ортаётганида қўлга олинди. Г.Юсупованинг уйидан эса сотишга тайёрлаб қўйилган, сиғими 1,5 литрлик 750 дона баклашкаларга қу-йилган спирт ашёвий далил сифатида олинди.

Ходимларимиз томонидан фош этилаётган бундай ноқонуний хатти-ҳаракатларни кўплаб келтириш мумкин. Бироқ, хулоса битта. Қонун – ҳаммага баробар! Унга амал қилиниши шарт. Кимдир уни четлаб ўтмоқчи бўлса, қилмишига яраша жазога тортилиши муқаррар. Тадбиркорлик билан шуғулланишнинг қонуний йўллари ҳам мавжуд. Ҳукуматимиз бу борада бор имкониятларни яратиб берган. Фақат мана шу имкониятлар доирасида иш юритганлар эса биз келтирган ҳолатлардагидек мулзам бўлиб ўтирмайдилар.

Каримбой АБДИРИМОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси матбуот гуруҳи катта нозири, адлия кичик маслаҳатчиси.

МУКА 1 сорт 199,4 ▼ - 1,1 | МУКА 2 сорт 180,0 ▲ + 0,03 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0754 840,0 ▼ - 5,0 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0760 - | ПОЛИЭТИЛЕН I -1561 - | АММОФОС - | КАРБАМИД 143,6 ▲ + 0,1

Дунёга нон берган Ўзбекистоним

(Боши 1-бетда)

Келган кунимоқ шу бозордан нон харид қилдим. Ҳақиқатан ҳам мазасига таъриф йўқ. Есанг, яна егинг келавераркан.

Иси димоққа урилганда ҳар қандай кишининг ҳам иштаҳасини очиб юборади. Самарқанд нонлари эса бошқачароқ бўларкан. Катта-катта. Таъми ҳам ўзгача.

Мана бир ҳафтадирки, қайси бозорга кирмайин, албатта нон харид қиламан. Ўзбек тандирида пиширилган нонлар ўзгача бир мазали бўларкан-да. Ният қилиб қўйдим, насиб қилса келгуси йил ҳам, албатта, Ўзбекистонга келаман, шаҳару қишлоқларингизни айланиб, ширин нонларингиздан мазза қилиб ейман...

Япон сайёҳининг бу гапларини эшитиб, кўнглимиз тоғдек кўтарилганди ўшанда. Назаримда, ўз она юрти ҳақида бундай илиқ фикрларни, мақтовларни эшитиш ҳар қандай кишининг ҳам кайфиятини кўтариб, ғурур ҳиссини орттириб юборади. Такеша Рейко, ўзи айтганидек, келгуси йил ҳам мамлакатимизга ташриф буюрдими ёки йўқми, буниси бизга қоронғу. Аммо шубҳа йўқки, япониялик меҳмон ўзбек нонларини, уларнинг ёқимли, бетакрор исини бот-бот эслаб, ҳар гал бир орзиқиб тушиши, энтикиб қўйиши аниқ.

Ислоҳотлар самараси

1991 йилнинг охири - 1992 йилнинг бошларида кузатилган узилишни кўпчилик жуда яхши эслайди. Иқтисодий қийинчиликлар, етишмовчиликлар ўз ҳукмини ўтказишни бошлаган пайтлар эди. Очиғи, давлатимиз раҳбарияти олдида жуда катта, муаммоли масалалар кўндаланг турарди. Улар орасида дон, ғаллага эҳтиёж муаммоси ниҳоятда долзарб тус олганди. Эндигина мустақилликни қўлга киритган мамлакат аҳолиси эҳтиёжи учун етарли ғаллани қаердан ва қайси маблағ эвазига сотиб олиш мумкин?! Зеро, ана шу танглик бартараф этилмас экан, бошқа саъй-ҳаракатлар ҳақида ўйлаш ортиқча эди. Юртбошимиз ўша йиллари: "... қачонгача олтинимиз, пахтамиз эвазига четдан ғалла олиб келамиз. Токи, ғалла мустақиллигига эришмас эканмиз, иқтисодий мустақиллик ҳақида гапириш ортиқча", - дея қатъий фикр билдирган, ғаллачилик билан бевосита шуғулланиш, бу соҳага эътиборни кучайтиришга доир тегишли йўл-йўриқ ва кўрсатмаларни берганди. Мамлакатимиз раҳбарининг ўз вақтида вазиятни тўғри баҳолагани, муаммо ечимини ҳал этишда ўзига хос қатъият кўрсатгани тез орада ижобий самара бера бошлади.

1991 йилда республика бўйича 221 минг гектар суғориладиган майдонга бошоқли дон экинлари экилган бўлса, орадан ўн тўрт йил ўтиб, бу йил 1290,2 минг гектар сувли майдонларда буғдой етиштирилди. Айни пайтда 203 минг гектар лалми ерларда ҳам ғалладан мўл ҳосил олинди.

Бундан ўн-ўн икки йил муқаддам биз учун 40 центнерлик марра бир орзу эди. Ўша пайтларда ғалла майдонларидан атиги 22-25 центнердан ҳосил кўтарилган бўлса, бугун ҳам лалми, ҳам сувли майдонлар қўшиб ҳисобланганда гектаридан 42,2 центнердан ҳосил олинаяпти. Сувли майдонларнинг ҳосилдорлиги эса ўртача 46 центнерни ташкил этаётир.

Рақамлар...

1991 йилда республика бўйича 221 минг гектар суғориладиган майдонга бошоқли дон экинлари экилган бўлса, бугунги кунга келиб юртимизнинг 1290,2 минг гектар майдонида ғалла парвариш қилинди. Шунинг 203 минг гектари лалми ерлардир.

Жорий йилги ғалла ўрим-йиғим мавсумини тез ва сифатли якунлаш мақсадида 2380 дан ошиқроқ ўрим техникалари қатнашмоқда. Шундан 1974 таси юқори унумли "Кейс", "Клаас", ва "Нью-Холланд" комбайнларидир. Ана шу техникалар ёрдамида йиғиб олинган дон ҳосилини мавжуд 192 та дон қабул қилиш масканларига ташиб бериш ишлари учун жами 26301 та транспорт воситалари, жумладан, 12021 та юк автомобиллари ва 14280 та тиркамали транспорт тракторлари жалб қилинди.

Бугунгача республикамиз ғалла майдонларидан йиғилган ялпи ҳосил миқдори 4 миллион 800 минг тоннадан ошиб кетди. Бу рақам яна ортади. Чунки ҳали жойларда ўрим-йиғим ишлари давом этмоқда.

Бараканинг сири нимада?

Маҳмуд РАВШАНОВ, Вобкент туманидаги "Олмазор" фермер хўжалиги раҳбари:

– Ҳар қандай ютуқни қўлга киритишда фақат меҳнатнинг ўзигина камлик қилади. Ҳосил баракаси кўп нарсаларга боғлиқ. Масалан, энг аввало, кишига омад кулиб боқиши керак. Шунда ишингиз ҳам юришади, ҳосил ҳам кутганингиздек бўлади. Бу йил деҳқоннинг омади келди. Ҳосил баракали бўлди, фойдамиз ҳам. Чунки буғдойни парваришлашни вақтида ўтказиш учун росмана шароит яратилди-да. Очиғи, кўпдан бизни қийнаб, муаммо бўлиб келаётгани таъминот масаласи эди. Кейинги йилларда бу борада анчайин яхши томонга силжишни кузатдик. Ўғит десак ўғит, техника десак техника бисёр. Шу боис меҳнатимизда ҳам самара бўлди.

Хўжалигимизда 95 гектар ер майдони бор. Шунинг 50 гектарига ғалла экқандик. Ҳар гектар ердан ўртача 73 центнердан ҳосил олдик. Ишловчиларимизнинг ўзига нақд 70 тонна ғалла тарқатдик. Бундайин воқеалар шу дамгача асло кузатилмаган. Меҳнат қилиб, қоп-қоп ғалла олишни яқин-яқинларда ҳам хаёлимизга сиғдира олмаганмиз, ахир.

Кўрилган фойда эвазига Бойлик қишлоғи кўчаларини асфальтладик. Қариялар "Отангга раҳмат" дейишганида бўйим бир қарич ўсди. Чарчоқларим бир зумда чиқиб кетгандек бўлди.

Мана, вилоятимизни олиб кўринг. Бухоро давлатга дон сотиш шартнома режасини республикада биринчи бўлиб бажарди. Президентимиз табрик йўлладилар. "Қишлоқ ҳаёти"да ўқидим. "Бухоронинг юксак ғалла хирмонига муносиб ҳисса қўшган барча деҳқон ва фермерларни, ширкат хўжаликлари аъзоларини, механизатор ва мутахассисларни яна бир бор қутлаб, ўзимнинг самимий миннатдорлигим ва ҳурмат-эҳтиромимни билдираман", деган сўзлар руҳимизга руҳ, кучимизга куч қўшди.

Каримахон БОБОХОНОВА, Косонсой туманидаги "Тошкент" фермер хўжалиги раҳбари:

– Ерга уруғ қадаётганда деҳқон зоти борки ният қилади, Яратгандан омадини, меҳнатининг баракасини сўрайди. Ана ундан кейин қолгани шароиту меҳнатга боғлиқ.

Аёл киши бўлсам ҳам дангал гапиришни яхши кўраман. Ростини айтиш керак, бу йил таъминот масаласида ҳар қачонгидан ҳам яхши шароит яратилди. Кўп узоққа бориб ўтирмайлик, бундан тўрт-беш йил муқаддам ҳам ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари масаласида жуда сарсонгарчиликлар бўларди. Ерга ўз вақтида озуқасини бермасангиз, сувини кечиктириб юборсангиз, барибир кутган ҳосилингизни ололмаслигингиз аниқ. Ҳукуматимизнинг алоҳида эътибори туфайли ҳам кейинги йилларда бу жараён изга тушди. Шунга яраша агротехник тадбирлар ҳам вақтида, сифатли бажарилди. Ҳосилнинг мўл бўлиши шундан.

Фермер хўжалигимиз ихтиёрида 100 гектар ер майдони бор. Шунинг ярмига ғалла экамиз. Ўтган йили ғалла майдонларининг ҳар гектаридан ўртача 65 центнердан ошириб ҳосил олган бўлсак, бу йил ҳосилдорлик 70 центнердан ўтди. Даромад ҳам шунга яраша бўлди, албатта. Омадимиз келгани, ҳосилнинг мўл бўлгани сабаб энди хўжалигимизда меҳнат қилаётган 30 нафар ишловчининг ҳам манфаатдорлиги ошиши аниқ. Хайрли ишларга қўл уришимиз учун имкониятларимиз яна кенгайди.

Алижон ЙЎЛДОШЕВ, Марказий банкнинг мониторинг сиёсати ва иқтисодий таҳлил департаменти директори:

– Деҳқон меҳнатига барча таъминотчи идоралар, хусусан, молия муассасалари ҳам кўмакдош. Масалан, бу йил тижорат банклари томонидан давлат эҳтиёжлари учун ғалла етиштирувчи 37703 фермер хўжалигига 3 фоиз ставкада 16 миллиард сўм имтиёзли кредитлар ажратилди. Бу олинажак ҳосил учун ҳар томонлама пухта замин яратишга асос бўлди. Эътиборли томони шундаки, йилдан-йилга банк хизматларида мижозлар учун қулайликлар яратилмоқда. Айтайлик, яқин-яқинларгача бир ширкат хўжалигидан шу тумандаги бошқа бир ширкат хўжалигига, ёки бирон бир қишлоқ хўжалик инфратузилмасига пул ўтказиш учун 20-25 кун ва ундан ҳам кўпроқ вақт сарфланарди. Ҳозирги кунда бунга атиги 5-10 дақиқа кифоя қилаяпти. Ишнинг самараси ҳам шунга яраша бўлмоқда.

Саидаҳмад ТУЛЕПОВ, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги бош мутахассиси:

– Жорий йил ҳосили учун асосий майдонларга ғалланинг "Крошка", "Половчанка", "Уманка", "Княжна", "Купава", "Краснодар", маҳаллий навлардан эса "Чиллаки", "Ҳосилдор", "Дўстлик", "Ғайрат", "Замин-1" каби навлари экилганди. Агротехник тадбирларнинг ўз вақтида олиб борилгани боис бугун юқори натижа қўлга киритилди.

Рақамлар...

1997 йилда юртимиз бўйича 1468 та фермер хўжаликлари томонидан 35 минг тоннага яқин ғалла ишлаб чиқарилган бўлса, 2001 йилга келиб 24674 та фермер хўжаликлари 501,5 минг тонна бошоқли дон етиштирди. Бу йил республикамиз бўйича 73 минг 297 фермер хўжалиги 770 минг гектар майдонга буғдой экиб, шу ерлардан мамлакаткнинг қарийб 70 фоизлик ғалласини тайёрлаб беришмоқда.

Бу йил сувли майдонларнинг ҳар гектаридан республика бўйича ўртача 45 центнердан ҳосил олишга эришилган бўлса, илғор фермер хўжаликларида ҳосилдорлик ҳар гектар ер ҳисобига ўртача 60-70 центнерга тўғри келаяпти.

Ҳисоб-китобларга қараганда, фақатгина фермерларнинг ғаллачиликдан оладиган даромади бир йил ичида 9 миллиард сўмга кўпайиб, 29 миллиард сўмга етиб бормоқда.

Ҳисоб-китобларга кўра, бу йил Андижон вилоятида ўртача ҳосилдорлик 59,3, Бухорода - 52,9, Наманганда - 49,7, Фарғонада - 49,5, Сурхондарёда - 48,3, Қашқадарёда - 47,8 центнерни ташкил этаяпти. Туманлар мисолида айтадиган бўлсак, Сариосиё, Балиқчи, Асака, Учқўрғон, Тўрақўрғон, Қува, Тошлоқ, Бувайда, Вобкент, Марҳамат, Олтинкўл, Ромитан, Пешку, Оқдарё, Пахтакор, Қаршида 55-68 центнердан ҳосил кўтарилди. Кўплаб ширкат хўжаликларида гектаридан 60-70 центнердан, илғор фермер хўжаликларида эса 75-85 центнердан ҳосил олишга эришилди. Бу ҳукуматимиз томонидан олиб борилаётган ишларнинг амалда ўзининг ижобий натижасини кўрсатаётганига бир мисолдир.

Примкул АЛИЁРОВ, "Ўздонмаҳсулот" акциядорлик компанияси раисининг ўринбосари:

– Бугун бизнинг зиммамизда энг масъулиятли вазифа турибди. Бу – ғаллакорларимиз томонидан етиштирилган ҳосилни зарар етказмай сақлаш, сифатига эътибор бериш, қайта ишлаб, уни юқори даражадиги маҳсулот сифатида халқимиз дастурхонларига етказиб бериш. Компаниямиз тасарруфидаги дон қабул қилиш корхоналари жами 3 миллион 183 минг тоннадан зиёдроқ донни қабул қилиш имкониятига эга. Қисқа вақт ичида биз шартномаларда белгиланган миқдордаги маҳсулотни қабул қилиб олишга эришдик. Энди ғалла корхоналаримизда қайта ишланади. Ундан 6 турдаги ун, 3 турдаги ёрма, 178 турда нон, 22 хил макарон, 6 турдаги қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, аҳоли дастурхонига тортиқ қилинади.

Бир нарсани алоҳида айтиб ўтиш керак. Яъни, доннинг сифат кўрсаткичи йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Ўтган йили қабул қилиб олинган энг истеъмолбоп буғдой 77,6 фоизни ташкил қилган эди. Бу йил бу кўрсаткич 85,2 фоизга етди. Сифат даражаси 10-12 фоизга ортди. Ғаллани харид қилиш нархлари ҳам халқаро нархлардан келиб чиқиб белгиланмоқда.

Ҳукуматимизнинг алоҳида эътибори туфайли ғаллакорларимизга жуда катта имкониятлар яратиб берилмоқда. Шартномага кўра, жорий йилда давлат эҳтиёжлари учун топшириладиган ғалла етиштириш 70 фоизгача бўнак маблағлари берилгани, транш маблағлари 13 босқичда ажратилиб, жами 44 миллиард 830 миллион сўмни ташкил этгани бунга мисол бўла олади. Бундан ташқари, 298 минг тонна уруғлик ҳам аванс тарикасида берилди. Ҳисоб-китоблар бўйича бунинг қиймати 66 миллиард 249 миллион сўмга тўғри келади. Тижорат банклари ҳам имтиёзли кредитлар асосида маблағлар билан таъминлади. Буям катта самара берди...

* * *

Халқимиз доимо бирор нарсага ихлос билан таъриф берганида, албатта, нон сўзини қўшишга одатланган. "Нондек азиз". "Нондек муқаддас". "Нондек мўътабар"... Меҳмон келганда ҳам дастурхонга энг аввало нон қўйилади. Йигит киши Ватани олдидаги бурчини ўташ учун хизматга отланаётганда ҳам нон билан кузатилади. Қуда бўлмоқ ниятида совчилар келганда ҳам икки ёшнинг бахти учун нон ушатилади. Ноннинг илоҳий неъматлиги яна шундаки, ҳатто мурғак гўдакнинг ҳам тилига келган илк сўзлардан бири нон бўлади. Ерда ётган нон ушоғини олаётиб пешонасига суртиш одати эса унинг азизлигига, биз учун нақадар буюк неъмат эканлигига бир ишора.

Кўнглингизга ёққан бирор бир овқатни ҳар куни еб кўринг. Неча кунгача меъдангизга тегмас экан? Шубҳа йўқки, уч-тўрт кун ичидаёқ ўша овқатдан безиб қолишингиз аниқ. Яратганнинг қудратини қарангки, нонни қанча кўп истеъмол қилмайлик барибир кўнглимизга тегмайди. Чунки нон бу – мўъжиза. Бугун юртимизда ана шу мўъжиза яратилди. Омборларимиз дон билан тўлиб-тошди, тандирларда нон-

лар ёпилмоқда. Бу – халқимиз ризқ-рўзининг бутунлигидан. Бу – энг улуғ, энг азиз неъмат – мустақиллик шарофатидан. Зеро, озод мамлакатнинг хирмонлари ҳамиша кўкка бўй чўзаверади...

Шавкат ОРТИҚОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Қайтариб олинган шаҳар

Исроил ҳарбийлари Фаластин мухторияти назоратига топширилган Тулкарм шаҳрига кириб келди.

Исроил ҳукуматининг бундай қарор қабул қилишига Нетани шаҳрида амалга оширилган теракт сабаб бўлган. Фаластин билан чегарадош ҳудудлар ёпиб қўйилган. Маълум бўлишича, Нетанида содир этилган кўпорувчиликни Фаластиннинг "Ислом жиҳоди" террорчилик гуруҳи уюштирган. Айни дамда Исроил ҳарбийлари Тулкармда антитеррор амалиётларини олиб бормоқда.

Руминияда табиий офат

10 кунлик кучли ёмғир ёғиши оқибатида Руминиянинг бир неча шаҳар ва қишлоқлари сув остида қолган.

Хабарларга кўра, сув тошқинлари мамлакат шарқидаги ўнлаб шаҳар ва қишлоқларни ювиб кетган. Минглаб уйлар вайрон бўлган. Бир қанча шаҳар аҳолиси электр энергиясисиз қолишган. Табиий офат туфайли қурбон бўлганлар йўқ, бироқ ўнга яқин одам бедарак йўқолгани айтилмоқда.

Гумондорлар қўлга олинди

Коми республикасининг Ухта шаҳридаги дўконда содир бўлган ёнғинда гумон қилиниб бир неча шахс қўлга олинган.

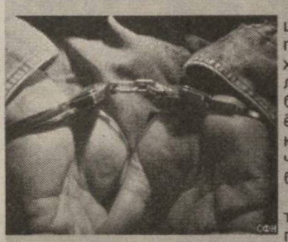

Шу йилнинг 11 июлида шаҳардаги дўконда юз берган ёнғин туфайли 24 киши ҳалок бўлган эди. Текширувлар натижасида номаълум бир одам дўконга ўзи билан ёнилғи олиб кириб ёқиб юборган ва у ердан қочиб чиқиб кетгани маълум бўлган.

14 июл республикада мотам куни дея эълон қилинган.

Кириб-чиқиш чегараланади

Франция Шенген келишувига асосан Европада эркин ҳаракатланиш тизимини чегаралаб қўйди.

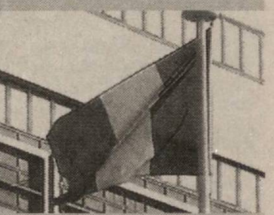

Мамлакат ички ишлар вазири Николя Саркози бу чора-тадбирлар Лондон воқеаларидан сўнг хавфсизликни кучайтириш мақсадида амалга оширилаётганини маълум қилди. Энди Францияга кириб келаётган Европанинг турли давлатлари фуқаролари қаттиқ текширувдан ўтказилади. Шунингдек, Францияга кириб-чиқишнинг янги виза режими эълон қилиниши мумкинлиги айтилмоқда.

Энг қабиҳ жиноят

Ироқда террорчи камикадзе ҳужуми оқибатида 30 га яқин бегуноҳ болалар ҳалок бўлди.

BBC NEWS хабар қилишича, тўхтаб турган АҚШ ҳарбийлари автоколоннаси олдига ширинлик сўраб йиғилган болалар тўдаси ёнида террорчи ўзини портлатиб юборган.

БМТ Бош котиби Кофи Аннан ушбу хунрезликка муносабат билдирар экан "Бу жиноятлар ичидаги энг оғир жиноятдир", деди.

Темирйўл ҳалокати

Покистонда икки йўловчи поезди тўқнашиб кетди.

Хабарларга кўра, темир йўл ҳалокатида ҳалок бўлганлар сони 200 дан 300 нафаргача етиши мумкин. Илк текширув хулосалари шуни кўрсатадики, Лаҳордан Карачига йўл олган поезднинг орқа вагонлари носозликлар туфайли издан чиқиб кетган ва қарама-қарши томондан ҳаракатланаётган поездга келиб урилган.

Покистонда бундай темирйўл ҳалокати охирги ўн йил ичида содир бўлмаган эди, дея хабар қилади РИА "Новости" ахборот агентлиги.

Пхеньяндан хушхабар

Шимолий Корея ҳукумати ядровий қуролланишдан бутунлай воз кечишга тайёр.

Rodond Sinmun газетасида ёзилишича, Пхеньян бу борада расмий баёнот берган. Унда агар Вашингтон Шимолий Кореяга бўлган таҳдидли сиёсатини ўзгартирса, Пхеньян ядровий қуроллардан холис бўлади, дейилган. Бунга жавобан расмий Вашингтон ҳеч қачон Пхеньянга зарба бериш ниятида бўлмаганлигини ва АҚШ Шимолий Кореяни суверен давлат сифатида тан олишини маълум қилган.

INTERNET хабарлари асосида Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Ошга таъбингиз қалай?

(Боши 1-бетда)

Масалан, биргина Хитойда шолининг 10 мингдан ортиқ нави яратилган бўлиб, шундан олтитаси қимматбаҳо саналар экан. Бизда-чи?

Марказий Осиёда ягона бўлган Ўзбекистон шоличилик илмий-тадқиқот институти мутахассисларининг айтишича, шолининг 2000 дан ортиқ коллекция намуналари мавжуд бўлиб, услубларга биноан селекция жараёнлари олиб борилмоқда. Изланишлар самараси ўлароқ, ҳозирда шолининг 12 та нави Давлат реестрига киритилиб районлаштирилган. Яна 7 та нав намуналари Давлат нав синаш ҳайъатига топширилган.

Кузатувларимиздан англадикки, мавжуд шоли навларидан "Авангард", "Узрос 7-13", "Лазурний", "Нукус-2" кабилар деҳқонларга кўпроқ маъқул келяпти. Ҳосилдорлиги, ер-иқлим шароитига мослиги билан таққослайдиган бўлсак, назаримизда ўртапишар - "Авангард"га келадигани йўқ. Бироқ бозорда "Лазурний"га талаб кўпроқ. Мутахассислардан ушбу икки навни таққослаб, таҳлил қилиб беришларини сўрадик.

- "Лазурний"нинг ҳосилдорлиги 65-70 центнер, гуруч чиқиш миқдори 63-65 фоиз, "Авангард"ники эса ҳосилдорлик кўрсатгичи 80-90 центнер бўлса, гуруч чиқиш миқдори 72-73 фоиз, - дейди институт директорининг вазифасини бажарувчи Абдиназар Эгамназаров. - Ўсув даври мисолида олсак, "Лазурний" кечпишар. "Авангард" ўртапишар бўлганлиги боис эртароқ етилади. Амилоза миқдори эса нисбатан "Лазурний"да кўпроқ – 21 фоиз, "Авангард" да бу кўрсатгич 19 фоизни ташкил этади. Қисқаси, ҳар бир навнинг ўзига хос хусусиятлари, афзалликлари бор. Уни танлаш кишиларнинг ўзларига боғлиқ. Маъқул тушганини экишади, харид қилишади. Ахир ҳамманинг таъби бир хил эмас-ку. Яқинда институтимиз олимлари томонидан яна бир янги "Мустақиллик" нав намунаси яратилди. У Давлат реестрига киритилса, таққослаганимиз икки навни ҳам "босиб" кетади. Ўртача ҳосилдорлиги юз центнер.

Шоли кўп сув талаб қилишини кўпчилигимиз яхши биламиз. Айнан мана шу жиҳати учун ҳам айрим деҳқонлар уни етиштиришдан қайсидир маънода чўчиб туришади. Тўғрида, сув тақчил бўлиб қолса, ҳосилдорликка путур етади. Меҳнатингиз, сарф-харажатларга куйиб, чув тушиб қолишингиз мумкин. Лекин ҳеч қизиқиб кўрдингизми, уруғ ерга қадалгандан то ҳосил бергунча қанча сув сарф этилишини? Соҳа мутахассисларининг сўзларига қараганда, бу шоли пишиб етилиш муддатига боғлиқ. Масалан, эрта пишар шоли навлари 90 кун, ўртапишарлари 110, кечкиси эса 115 кун ҳосил қилинган сув сатҳи ичида туриш керак. Мана шу нуқтаи назардан ҳисоблаб чиқилганда, бир гектар эртапишар шоли майдонига 16-18, ўртапишарларга 18-22, кечпишарларга эса 24-25 минг куб метр сув сарфланар экан. Эҳтимол, шолининг кам сув талаб қиладиган, сув тақчиллигига чидамли навларини яратиш керакдир?

- Биласизми, шоли табиатан шундай яратилган, - дейди ўйга толганча суҳбатдошимиз А.Эгамназаров, - сувсиз шоли етиштиришнинг ҳечам иложи йўқ. Йўқ деганда 3-4 сантиметр қалинликда сув сатҳи ҳосил қилиниши даркор. Тўғри, сувни кам сарфлашга эришиш мумкин.

Келинг, шу ўринда бир мулоҳаза қилиб кўрайлик. Эрта пишар шоли навлари учун 16-18 минг куб метр сув керак бўлиши илмий жиҳатдан асосланган, дедик. Назаримизда, бу унчалик катта кўрсатгич эмас. Полиз, сабзавот экинлари учун ҳам шунча миқдорда сув сарф этилади. Масалан, сабзини олайлик. Унинг ҳар гектари 18 минг куб метр сув талаб қилади.

Олинган маълумотларга қараганда, 2004 йили республикамиз бўйича жами 56 минг 400 гектар майдонда шоли етиштирилиб, 160 минг тонна ҳосил кўтарилган. Ўртача ҳосилдорлик 28,4 центнерни ташкил этган. Бу озми кўп?

Агар Хитойда ушбу кўрсатгич 63, Японияда 67 центнер эканлигини ҳисобга олсак, ойдинлашадики, ҳали олдинда қилинадиган ишлар талайгина. Тўғри, республикамизни шоли етиштиришга ихтисослашган давлатлар билан таққослаш бир оз ноўриндек туюлар. Лекин кўрсатгич имконият даражасида эмаслиги ҳам аён-ку?!

Соҳа мутахассисларининг фикрича, бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари сингари шолидан мўл ҳосил олишда ҳам асосан учта омил муҳим аҳамият касб этади. Булар - уруғнинг серҳосиллик даражаси, унумдор ер-сув шароити ҳамда илғор технологияларга асосланган яхши парвариш. Мана шу учлик занжири бузилмаса юқори ҳосил кўтариш ҳеч гап эмас. Кези келганда айтмоқ керак, ҳар гектаридан юз центнердан ҳосил олган деҳқонларимиз кам эмас. Бироқ кўрсатгични 20 центнерга зўрға етказганлар-да минг афсуски, йўқ дея оламаймиз. Демакки, қаердадир учлик занжирнинг қайсидир бўғинига путур етган. Акс ҳолда... сурат бунчалик пасаймаган бўлармиди.

Шоли нафақат миллий маҳсулот бўлганлиги туфайли, балки парҳезлиги учун ҳам бозори чаққон экан. Мутахасиссислар буни гуручнинг турли витаминларга бойлиги билан изоҳлашмоқда. Масалан, унинг таркибида B_1, **B_2, PP витаминлар мавжуд бўлиб, унида 14 фоиз оқсил, 1,5 фоиз ёғлар ва 2 фоиз фосфорли бирикмалар (фитин, лецитин) учрайди. Шунингдек, гуручнинг инсон танасида ҳазм бўлиш даражаси 96,6-98 фоизни ташкил этади. Сут, гўштники билан таққосланганда бирмунча юқори экан. Шунинг учун ҳам қадимдан шарқ халқлари табобатида ундан кенг қўлланилган. Қолаверса, шолининг похолидан юқори сифатли қоғоз, мебель тайёрлашда фойдаланиш мумкин. Кўпгина давлатларда бу аллақачон йўлга қўйилиб, сердаромад тармоққа айланган. Яна бир гап: шоли поясидан ишланган арқон ниҳоятда мустаҳкамлиги билан аҳамиятлидир.**

Кўриниб турибдики, шоличиликка фақатгина озиқ-овқат маҳсулоти сифатида қараш эмас, ишлаб чиқаришда ҳам кенг қўллаш мумкин. Гап буни йўлга қўйиб, фойдаланишда. Тўғри, бугун республикамизда гуруч тақчиллиги йўқ. Бозорларимизда маҳсулот сероб. Ҳатто расталаримизни хориждан келтирилган гуручлар ҳам безаб турибди. Лекин бу бехавотирликка асос бўлолмайди-да. Негаки, кейинги йилларда шолининг ҳосилдорлиги пасайиши кузатиляпти. Балки унинг серҳосил, янги навларини яратиш керакдир. Бу масъулиятли иш, албатта, соҳа мутахассислари зиммасида. Аммо А.Эгамназаровнинг айтишича, соҳада илмий изланиш олиб бораётган ёшлар ниҳоятда кам, бу тоифа кишиларини асосан кекса авлод вакиллари ташкил этади.

Эҳтимол, ёшларнинг илм йўлидан йироқлашишининг биз англамаган жиҳатлари ҳам бордир. Лекин жамиятда қайси соҳа бўлмасин, унинг ривожи кўп жиҳатдан юксак салоҳиятли ёшлар қўлида эканлиги айни ҳақиқат. Жумладан, шоличиликда ҳам. Демак, бу борада ҳам ўйлаб кўриш керакка ўхшайди.

Такрор бўлса-да, айтамиз тўйларимиздан тортиб кичик йиғинларимизгача дастурхон кўрки ош бўлади. Чунки ошга ҳаммамизнинг таъбимиз бор. Аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун ҳам анча-мунча гуруч талаб этилиши бор гап. Демак, маҳсулотга бўлган эҳтиёж ҳар доимгидек юқори бўлиб қолаверади. Мана шу жиҳат мутасаддиларининг хотирларидан фаромуш бўлмаса бўлгани. Шундай эмасми?

Саид РАҲМОНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Товар сертификатланган

"ТЕХСЕЛЬСНАБ" МЧЖ

Тошкентдаги омборхонадан Россия ва Украина заводларида ишлаб чиқарилган енгил ва юк автомобиллари ҳамда қишлоқ хўжалик (ғалласўриш комбайни, тракторлар Т-150, МТЗ, МХ-135, ТТЗ) шиналарини таклиф қилади

Пул ўтказиш йўли билан ғалла ва пахтанинг 23210, 23220 траншларини ҳам қабул қилади.

Тошкент ш., Чилонзор-2, Гагарин кўч., 26-уй

Тел.: 77 1210, 77 1451, 79 9468, 103 7234, 158 8575.

АЗ

УГОЛЬ бпк - | ЦЕМЕНТ (Охангарон) 44,7 ▼ - 0,6 | АРМАТУРА 392,8 ▼ - 20,6 | Символы цен: ▲+ Увеличилась; ▼- Снизилась; ± не изменилась; +0,0 на сколько сум | Сум/кг | Средневзвешенные цены за неделю для заключения прямых договоров на сайте: UZEX.COM УзРТСБ

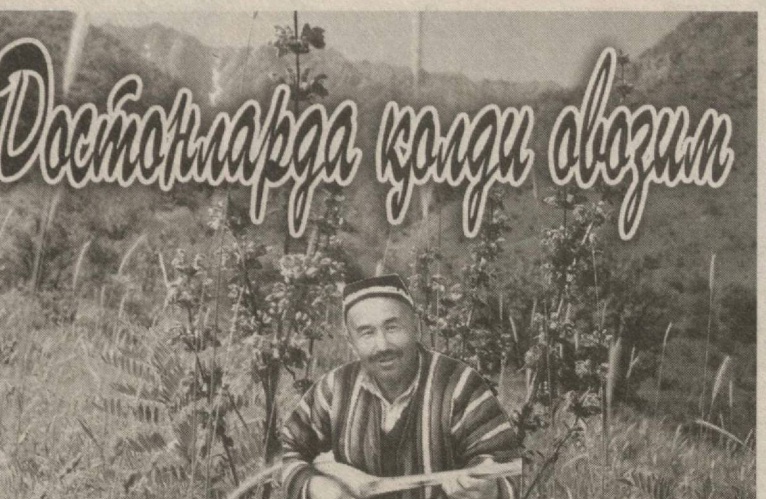

(Боши 1-бетда)

"Ёдгор" достони бор деган сўзни анжуманда бир олим айтганди. Лекин ҳеч бир бахшидан эшитмаганман... Бор бўлгану кейин йўқ бўлиб кетган, дердим. Ахир буюк бахшилар ўзлари билан қанча терма-ю достонларни абадийлик сари олиб кетишган...

"Ёдгор"ни Чорша бахши асраб қолди. Бахши айтаверди, айтаверди, Норқувват ёзиб олаверди, туғилган достон ўлмай қолди... мангуга тирик қолди.

–"Алпомиш" нечта достон?

–"Алпомиш" битта зўр достон...

–Йўқ-йўқ... "Алпомиш" 32 та достон, - дерди у. –Ҳаммаси юрагимда. Айтаверсам, олти ойда ҳам адо бўлмайди. Ҳар бирови бир дунё...

"Алпомиш" туркумига кирган 32 достоннинг 4 тасини – "Алпомиш", "Қўнғирот", "Ҳурсўна", "Алпонбек" достонларини фольклоршунос олим Р.Мустафақулов бахшидан ёзиб олиб улгурди. Чорша бахши қолган 24 тасини ўзи билан олиб кетди... Барибир, умид қиласан киши, балки бу достонларни биладиган бахшилар ҳали бордир. Эҳтимол, улар ёзиб олгану қўлёзма институтларида ёки кимларнингдир уйида мавжуддир?! Халқ яратган шундай улуғ достонлар наҳотки йўқликка кетди?!

Ўн йиллар илгари... уни излаб бордим. Унинг аҳволини кўриб қайғуга ботдим...

Чорша бахши чарчаган, юзлари сўлғин. Кўзлари жуда ҳорғин. Оллоҳ ато этган бахшиёна жўшқин овоз... йўқ ҳисоб. Шивирлаб гапиради. Қучоқлашиб кўришдик. Гўё аввалдан танишмизу соғинишиб қолгандек эдик.

Сўрай олмасдим. Кўнглимда бир савол айланарди: Баногоҳ нима бўлди экан? "Қани, ўша буюк овоз? Чорша бахшининг Алпомишу Гўрўғлини ёниб куйлаган оташ овозини ким юлиб кетди?.. "

Чорша бахши шивирлаб гапирса-да, ҳар бир сўзи сеҳрли! Ҳар бири сўз янги!

Бу жуда оғир. Ҳатто ҳозиргача хаёлимдан кетказолмайман. Булбулдай сайраб турган ширали гўзал ва дардли овоз кутилмаганда бирдан йўқ бўлса... Юракда эса юзлаб достонлар... қанча термалар... Ҳаммаси "куйла!" деса овоз йўқ.

Чорша бахши бу фожиани руҳ қуввати ила енгди. У шивирлаб бўлса-да, шогирдларга, халқ оғзаки ижодини англаган зиёлиларга пичирлаб-пичирлаб айтиб турди. Устозлардан олганини ҳаётга қолдирай деди. Лекин ҳаммасига улгуролмади...

"Манглайимга эмас, танглайимга беринг" деб тилаган эди у тўққиз ёшида. Бу гапда жон бор экан-да. Чорша бахши ҳаётда ёлғиз яшаб ўтди. Ҳозир айтилаётган ўнлаб достонларни устоз ўз шогирдларига етказган. Қўлёзмаю китоб ҳолида бир қанча достону термалар қолди. Аслида бу ҳам ёруғ "манглай".

Чорша бахшининг таъкидлашича, "Алпомиш"ни биринчи айтган бахши Қори Ғойиб Саҳий вали, ундан кейин Ғани бахши, Дони бахшилар куйлаган. Сўнг эса Бобо шоир!

Чоршанби бахшининг "Бобо шоир" деган достони ҳам ёзиб олинган:

"Бобо шоир достон айтса, одамлар селдай қўйилади. Учиб бораётган қушлар кўкдан ерга қўнади. Довруғи оламга кетади. Ҳисор томонда Нурбека деган бахши аёл етишади. Қўлига дўмбирани олиб, Бобо шоир мендан зўр бўлдима, деб,

Билмай жетти пуштини,
Яна хили хиштини,
Бориб кўрай даштини,
Худо берсин гаштини
Бобо шоир тошибди,

дея Нурбека йўлга тушади. Дарёдан ўтиб, тоғлардан ошиб, қир-адирни кезиб, Бобо шоирнинг юртига келади. Бир томонда Бобо шоир, бир томонда Нурбека, айтишув бошланади. Қавму элат жам бўлган. Чўпону бек шу ерда. Эл, қани энди ким енгади, деяётир..."

"Бобо шоир" достони Чоршанби бахшининг улкан санъаткор бўлганини билдириб туради.

Шундай тошқин бахшининг овози қандай қилиб айтарли бирдан йўқ бўлганига ҳамон ҳайрон қолдим. Н.Тўраев Чоршамби бахшидан кўп дурдоналар ёзиб олган. Айни пайтда, дилдош, сирдош бўлган. Унинг айтишича, бахши 50 ёшларга етганида, дунёга сиғмай жўшиб бошлаган. Ҳар достон айтганида етмиш қишлоқ жам бўлган. Ширин сўзлаган, аччиқ сўзлаган, лекин рост сўзлаган. Ўн бахши турса, эл Чоршанби бахшининг қошига тўпланган.

Катта бир тўйда у сўнгги бор худо берган овозда куйлаётганини балки билмагандир. Негадир тўйдан чиқиб бирдан бемажол бўлади... Шу-шу бахши овозини буткул йўқотди... Йигирма йилдан кўпроқ вақт... дўмбира жим йиғлади, бахшининг қўллари, диллари ёниб куйлади. Сандиқ-сандиқ достонларнинг қўлёзмалари қолди.

Чоршанби бахши Раҳматуллаев етмиш йилча юраги сўз, куй ишқида ёниб яшади. Ва ҳеч қачон ёниб кетмайдиган достонларни қолдирди...

Менгнор ОЛЛОМУРОДОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Оила мўътабар

Оила мустаҳкам бўлиши лозим. Унинг энг биринчи шарти никоҳ асосида оила қуришдир. Шу боис ёшлар оила қуришдан аввал, унинг нима эканлигини, никоҳ тушунчаси ва ундан келиб чиқадиган мақсад моҳиятини чуқур англаб етмоқлари шарт.

Мамлакатимизда оила қуриш, қонуний никоҳдан ўтишнинг асосий тамойилларидан бири моногомия, яъни бир никоҳда бўлишликдир. Бу биздагина эмас, балки бутун дунёда ҳам фуқаролик никоҳи қоидаси шундай ҳисобланадаи.

Бироқ айрим мамлакатларда кўп хотинлилик ноқонуний тарзда бўлса-да мавжуд эканлигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Диний никоҳдан ўтганликлари билан ўзларини оқлаётган эр-хотинлар ҳам бор. Аммо диний русум бўйича тузилган никоҳ жамиятимизнинг қоидаларига кўра, ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас, давлат бундай никоҳ билан оила қуришга рухсат бермайди ва шундай никоҳ билан қурилган оилани, унинг аъзолари шахсий

ЭЙ, УМРИ АЗИЗ

ҳамда мулкий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мажбуриятини ўз зиммасига олмайди. Боз устига, бундай ҳолат эркакнинг қонуний тузилган биринчи никоҳидаги рафиқаси ва фарзандларининг ҳуқуқларини камситиш ҳисобланади.

Афсуски, бировнинг қонуний турмуш йўлдошидан, асосан ўзига тўқ эркакларни ўз қарамоғига илинтириб, манфаат кўришни кўзлаётган айрим аёллар ҳам учраяпти.

Афсуски, бировнинг қонуний турмуш йўлдошидан, асосан ўзига тўқ эркакларни ўз қарамоғига илинтириб, манфаат кўришни кўзлаётган айрим аёллар ҳам учраяпти. Бир кун келиб хато қилиб қўйганини тушуниб етган эркак эса энди орқага қайтишга йўл топа олмайди, боласининг ҳам камол топишини ўйлаб, унга хизмат қилади. Бироқ, ўз оиласи-чи, фарзандлари нима бўлади? Гоҳида бу ҳолатнинг оқибати бутун оиланинг бузилишига, фарзандлар тирик етим бўлиб қолишига олиб келади.

Шунингдек, ўзининг бузуқ нафси учун туппа-тузук юрган қизларимизни алдаб, йўлдан уришади. Бундан уларнинг оилалари ҳам оёқости бўлаяпти.

Йўлдан адашганларнинг мана шундай ишлари туфайли ноқонуний фарзандлар дунёга келмоқда. Бола катта бўлгандан кейин онасидан отаси кимлигини, у билан қандай танишганини сўраса керак, ахир. Отаси нима учун оиласи билан яшамаслигини, нега келмаслигини, ўзи отаси ёнига нега боролмаслигини ҳам сўрар, балки? Хўш, она нима деб жавоб беради? Бола қандай тарбия олади? Шунинг ўзиёқ болани камситиш, жамиятдан четга чиқариб қўйиш эмасми? Тўғри, баъзида оталари ҳаётга керакли ҳамма нарса: пул, уй, ўқиш ва кийим билан таъминлаб беришлари мумкин. Лекин, энг муҳим бойлик – оилавий ва тарбиявий муҳитни ярата олмайдилар.

Шунинг учун инсон бугунги кун билан яшамаслиги, эртанги кунга назар ташлаб қўйиши лозимлигини эслатиб қўймоқчимиз, холос.

Оилани муқаддас деб билмаган инсон учун ҳаётда муқаддас нарсанинг ўзи йўқ.

Ўтган йилда оталикни белгилаш бўйича вилоят ФҲДЁ органларига 1709 та ариза берилган. Бу аввалги йилга нисбатан 295 та кўп демакдир.

Оиланинг бағрида бўлиш ҳар бир инсон учун улуғ неъмат. Алломамиз Фитрат "Оила" асарида ёзганидек, "Қаерда оила, оила муносабати кучли интизомга таянса, мамлакат ва миллат ҳам шунча кучли ва муаззам бўлади".

Гулҳаё РАСУЛОВА, Сирдарё вилоят адлия бошқармаси етакчи мутахассиси.

ТУЙҒУ

Дилимни изтиробга солган бир воқеани ҳануз унутолмайман. Олис қишлоқдан фарзандини йўқлаб келган онахон мактабга кетаётган набирасини дуо билан кузатгиси келди. Бироқ, уй бекаси онахонни силтаб ташлади: "Узундан-узоқ дуоингиз кимга керак, кўриб турибсиз-ку шошаяпти. Ёш бола деган дуони тушунармиди", - деди.

Бувимнинг дуоси

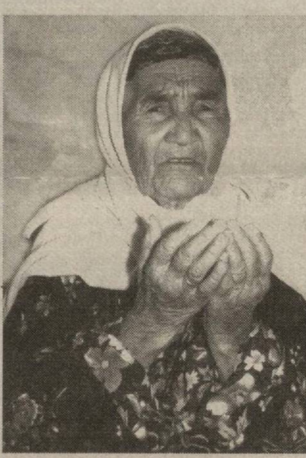

Онахон сукутда қолди. Дуога очилган қўллари назаримда кесилган қуш қанотларидай ёнларига тушди. Титраб кетдим, унинг қўллари худди қаёққа йўл олсак, дуои жонимизни қилиб қолувчи бувижонимнинг қўлларидай сертомир, қадоқ эди. Уни кўзларимга сурдим ва ташқарига отилиб чиқдим. Ичкаридагилар "сенга нима бўлди" деганича қолишди. Кейин эса дуодан узоқ ўша хонадонга қайтиб боролмадим. Бўлиб ўтган воқеани ҳозир аср билан салкам юзлашай деган, тўшакда ётсаларда туну кун элу юртни дуо қилишдан толиқмайдиган бувижонимга ҳам айтолмадим. Олтиндан қиммат дуоларини ўзи билан жимгина олиб кетаётган онахон эса кўз ўнгимдан кетмай қолди. Биз ҳар сафар бувижонимни кўргани борганимизда, улардан дуо олганимизда кучимга куч қўшилаётганини ҳис этаман, туйғуларим зилолланади.

Дуога очилган қўлларингиз сира толмасин менинг ғаниматим - азиз бувижоним!

Нозимахон РАҲИМОВА

Яна мухлислар нигоҳида

Россиянинг Тверь шаҳрида афсонавий юнон-рум курашчиси Иван Поддубней хотирасига бағишланган халқаро турнир ўтказилди. Ушбу нуфузли турнирда Осиё, Европа ва Америка қитъаларидан келган юздан ортиқ полвонлар иштирок этишди.

Кўплаб олимпиада ўйинлари ғолиблари, жаҳон чемпионлари, ўз қитъасида тенгсиз бўлган курашчилар гиламга чиққан мазкур турнир кескин курашлар остида ўтди. Юнон-рум курашининг ҳадисини олган ўзбекистонлик спортчилар ҳам номдор рақибларига қарши муносиб кураш олиб бордилар. Ғайрат Абдуллаев шогирдларидан икки нафари бронза медали соҳиби бўлишди. Булар: Афина Олимпиадаси олтин медал соҳиби бўлган Александр Доктурашвили (84 килограмм) ҳамда ёш умидли курашчимиз Акбар Қўзиев (55 килограмм).

Илёсхон ЗИЁМИДДИНОВ

Монреалдан умид катта

18 июлда Канаданинг Монреал шаҳрида сув спорти турлари бўйича жаҳон чемпионатига старт берилади. Дунёнинг кўплаб давлатлари сузувчилари иштирок этадиган мазкур беллашувларда ватанимиз шарафини Григорий Бугаков шогирдлари ҳимоя қилишади.

Аёллар ўртасидаги баҳсларга спортчиларимиздан Саида Искандарова ва Ирина Шлемовалар курашга киришади. Эркаклар ўртасида эса бир қатор етакчи спортчиларимиздан Равил Начаев, Данил Бугаков, Ибрагим Назировлар билан бирга ёш, умидли сузувчилардан Олег Пухнатый, Тимур Эргашев, Петр Васильев, Сергей Цой, Олег Ляшко, Андрей Морковин, Сергей Паньковлар ўз омадларини синаб кўришади. Ғолиб ва совриндорлар 30 июлда аниқланади.

Ғолиблик учун кураш

Вильнюсда юнон-рум кураши бўйича ёшлар ўртасида Жаҳон чемпионати бўлиб ўтди. Ғолиблик учун дунёнинг эллик давлатидан ташриф буюрган 300 нафарга яқин ёш полвонлар гиламда кураш олиб борди.

Қизиқарли ва кескин беллашувларга бой муросасиз кечган беллашувлар якунида совриндорлар қаторидан юртдошларимиз ҳам жой олганлиги Ватанимизда ушбу спорт турининг ривожланаётганидан далолат беради.

Юнон-рум кураши бўйича сўнгги бор ёшлар ўртасида ҳамюртимиз Юрий Витт чемпионликни қўлга киритганди. Бу воқеага ҳам ўн йилдан ортиқ вақт ўтди. Вильнюсда эса бу ишни Олим Қурбонов шогирди Элбек Тожиев амалга оширди. У 50 килограмм вазнда барча рақибларидан устунлигини намоён этиб, жаҳон чемпионлигини қўлга киритди.

55 килограмм вазнли полвонлар ўртасидаги мусобақалар иштирокчиси Шерали Шодмонов кумуш медал билан тақдирланди. Владимир Орлов қўл остида тайёргарлик кўрган Фарҳод Ўразимбетов эса Литвадан бронза медали билан қайтадиган бўлди.

Лэнс Армстронг пешқадам

Францияда ўтаётган "Тур де Франс" велопойга мусобақалари қизғин курашлар остида давом этмоқда. Якунланган 11-босқичда ғолибликни қозоғистонлик Александр Винокуров қўлга киритди.

"Т-Мобайл" пойгачиси 173 километрлик масофада Куршевели ва Брианколардан чаққонроқ ҳаракат қила олди. Умумий рўйхатда етакчилик қилаётган Лэнс Армстронг эса ғолибдан бор-йўғи бир дақиқа ортда қолди. 11-босқичда иккинчи ва учинчи ўринларни колумбиялик Сантьяго Ботеро ва франциялик Кристоф Морлар қўлга киритишди.

12-босқичдан олдин АҚШлик Лэнс Армстронг умумий рўйхатда карвонбошилик қилмоқда. Иккинчи ўриндаги Микаэл Росмуссен пешқадам-

дан бор-йўғи 38 сония ортда бормоқда. Александр Винокуров эса ҳозирча 12-ўринда. Лэнс билан унинг орасидаги тафовут 4 дақиқа-ю 47 сонияни ташкил қилмоқда.

Олти йиллик танаффусдан сўнг

Таниқли немис теннисчиси Штеффи Граф яна мухлислар нигоҳида. 36 ёшли теннисчи олти йиллик танаффусдан сўнг Хьюстон шаҳрида анъанавий "World Team Tennis Pro League" турнирида кортга чиқди.

"Хьюстон Ранглерз" жамоаси аъзоси сифатида баҳс юритган Штеффига россиялик

Елена Лиховцева рақиблик қилди. Тўққиз геймлик мазкур беллашувда 5:4 ҳисобида Елена ғалаба қозонди. Жуфтлик баҳсларида эса Штеффи Граф ва Эмсли Карчилл – Анна Курникова ҳамда Елена Лиховцевадан мағлубиятга учрашди.

ИТАР-ТАСС хабарига кўра, немис теннисчи Штеффи Граф учинчи учрашувда ғалаба қозона олган. Ҳамюрти Марди Фаше билан Анна Курникова ва Марка Ноулза (Багама)ларни 5:3 ҳисобида мағлуб этишган.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

Ҳурматли ишбилармон ва тадбиркорлар!

"AUKSION-RIELT" корхонаси 2005 йил 16, 23, 30 август ва 6, 13, 20 сентябр кунлари соат 10.00 да аукцион савдоларини ўтказади

Аукцион савдосига қуйидагилар қўйилади:

1. Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Тошкент вилояти Паркент тумани суд ижрочилари бўлинмаси томонидан тақдим этилган Тошкент вилояти, Паркент тумани, "Наврўз" ЧСК ташкилотига тегишли бўлган 9-сонли савдо дўкони (магазин), бошланғич нархи 2 373 508 сўм.

2. Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Тошкент вилояти Паркент тумани суд ижрочилари бўлинмаси томонидан тақдим этилган Тошкент вилояти Паркент тумани, "Асаларичилик" жамоа хўжалигига тегишли бўлган 2-сонли уй-жой биноси, бошланғич нархи 2 199 098 сўм.

3. Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Тошкент вилояти Паркент тумани суд ижрочилари бўлинмаси томонидан тақдим этилган Тошкент вилояти Паркент тумани, "Намданак" ширкат хўжалигига тегишли бўлган чорвачилик фермаси, бошланғич нархи 3 087 718 сўм ва чўпон уйи, бошланғич нархи 585 916 сўм.

4. Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Тошкент вилояти Қибрай тумани суд ижрочилари бўлинмаси томонидан тақдим этилган Тошкент вилояти Қибрай туманидаги Ўзбекистон ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институтининг "B.A.AGRO" илмий-ишлаб чиқариш масъулияти чекланган жамияти низом жамғармасидаги 40 фоизлик улуши, бошланғич нархи 20 000 000 сўм.

"Туркистон" газетасининг 2005 йил 18 июндаги 48-сони 6-саҳифасида "AUKSION-RIELT" корхонаси томонидан чоп этилган эълоннинг 8-бандидаги "Марсак кўчаси, 17-уйда" сўзлари "Маршак кўчаси, 7-уйда" деб ўқилсин.

Савдога қатнашиш учун харидорлар объект бошланғич нархининг 10 фоизи миқдорида гаров пули тўлашлари шарт. Савдода қатнашиш тартиби ва шарт-шароитлари билан боғлиқ барча масалалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин:

Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани, Халқлар дўстлиги, 8 "б"-уй. Телефонлар: 133-61-86, 133-65-41.

Ташкилот гувоҳномаси № 000267

ТАШКИЛОТ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН

автомобиллар ва қишлоқ хўжалиги техникаси учун қуйидаги корхоналарда ишлаб чиқарилган кенг ассортиментдаги

ШИНАЛАРНИ сотади:

ЕНГИЛ МАШИНАЛАР УЧУН, ЕНГИЛ ЮК ТАШУВЧИ МАШИНАЛАР УЧУН, ОҒИР ЮК ТАШУВЧИ МАШИНАЛАР УЧУН, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ УЧУН

Тел.: (99871) 137-10-61, 137-20-76, 137-20-84, 334-64-21

Шиналар буюртма бўйича 30-35 кунда Украина ва Россиядан вагонларда келтирилади.

Улгуржи ва чакана савдо қилиш филиаллари манзиллари:

Наманган ш., Дўстлик шоҳкўчаси, 1-А уй. Тел.: (3692) 24-56-60.
Андижон ш., Мирпустин к., 20-уй. Тел.: (3742) 24-04-88.
Данғара ш., Тошкент к., 74-уй. Тел.: (37357) 2-19-06.
Термиз ш., Ч.Сафаров к., 80-уй. Тел.: (37622) 2-45-85.

ТОВАРЛАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН. ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН.

"Оқтошдон" ОАЖ акциядорлари диққатига!

"Оқтошдон" ОАЖнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши 2005 йил 25 июл соат 10.00 да жамиятнинг мажлислар залида чақирилади.

Кун тартиби:

1. "Оқтошдон" ОАЖ Кузатув кенгаши аъзоларини қайта сайлаш.
2. "Оқтошдон" ОАЖ ижро органи билан Кузатув кенгаши ўртасидаги меҳнат шартномасига рухсат бериш.

Манзил: Самарқанд вилояти, Нарпай тумани, Оқтош шаҳри Ж.Мирзаев кўчаси 2-уй.

Кузатув кенгаши

Утерянный гос. ордер № 05-01/11801 от 17.09.1993 г. права собственности Умаровой Мохиры Иминовны на квартиру, считать недействительным.

2-Тошкент Педагогика билим юрти томонидан 1999 йили Йўлдошева Дилфуза Иброҳимовна номига берилган № 014265 рақамли имтиёзли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ИИБ томонидан "Ал-Руми" МЧЖ номига берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Утерянный аттестат O'R-E № 0162696, выданный школой № 2 Пскентского района Ташкентской обл. на имя Ким Виктории Вячеславовне, считать недействительным.

Тошкент шаҳар Чилонзор туманидаги 201-мактаб томонидан 1995 йили Рисқиева Гавҳар Зохиджоновна номига берилган № 003552 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент вилояти Тошкент тумани ИИБ томонидан 1997 йил 6 октябрда Ҳайдаров Ҳақёр Минҳожиддинович номига берилган СВ №0816444 рақамли паспорт йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Сергели туманидаги 266-ўрта мактаб томонидан 2005 йил 22 июнда Мамадалиева Мафтуна Қулмуродовна номига берилган U № 1552717 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Бош муҳаррир **Ўткир РАҲМАТ**

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Озод ШАРОФИДДИНОВ, Ағитай АДИЛОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Фахриддин КАЛОНОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: **Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар**

ТЕЛЕФОНЛАР: **Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими** – 136-58-83, 136-56-25, **Котибият** - 133-95-17, **Реклама ва эълонлар** - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, **Факс** - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: **Қорақалпоғистон Республикаси** – 8-361-58-512-17; **Андижон** – 8-374-22-234-08; **Бухоро** – 8-365-22-644-61; **Жиззах** – 8-372-22-648-72; **Навоий** – 8-436-22-60-525; **Наманган** - 8 – 369-41-234-23; **Фарғона** – 8-373-61-221-97; **Самарқанд** – 8-366-2-33-70-57; **Сурхондарё** – 8-376-46-526-61; **Сирдарё** – 8-367-37-23-813; **Тошкент** – 8-371-136-56-21; **Хоразм** – 8-362-22-623-50; **Қашқадарё** – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар. ⓗ -тижорат мақола

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: С.РАҲМОНОВ **Саҳифаловчилар:** А.ИСМОИЛОВ, Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ **Мусаҳҳиҳ:** М. БЕКИЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба ("Ҳаёт"-илова), жума кунлари чиқади

Буюртма Г-619, ҳажми 2 босма табоқ,

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: Адади -10042

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6